

viharnik

GLASILO GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC P.O.

ŠE O LASTNINJENJU GOZDNEGA GOSPODARSTVA

Že večkrat sem zapisal, kako bomo lastnili Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Poleg državnih skladov, ki bodo dobili 40% lastnine, želimo preostalih 60% premoženja olastniti upokojenci, dosedaj zaposleni in še aktivno zaposleni delavci Gozdnega gospodarstva. Za uresničitev tega cilja mora s svojimi certifikati sodelovati najmanj ena tretjina aktivno zaposlenih. Z veseljem in ponosom ugotavljam, da smo ta pogoj že dosegli. Da pa bi čim večji del premoženja lahko odkupili s 50% popustom, moramo zbrati še več certifikatov. Zato ponovno vabim vse zaposlene, ki želijo sedanja delovna mesta ohraniti kot solastniki zase in za svoje potomce, da v tem in prihodnjem mesecu še prinesejo svoje certifikate v Gozdno gospodarstvo. Seveda pa prav tako vabim tudi upokojence in druge dosedaj zaposlene, ki imajo pravico lastniti naše podjetje in jim je kaj do Gozdnega gospodarstva, da se še odločijo in pridružijo vsem, ki so nam svoje certifikate že oddali. Razdružitev premoženja na Zavod, Zadruga in Gozdno gospodarstvo je v zaključni pripravi. Prepričan sem, da imamo vsi

udeleženci tega dejanja, skupno z odgovornimi na Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo trden namen, to razdružitev opraviti do konca polletja.

Gozdno gospodarstvo intenzivno pripravlja program lastninjenja - skupaj z zunanjimi strokovnjaki in sodelavci. Tega bomo predložili Agenciji za privatizacijo, ki ga mora odobriti in nam dovoliti izvedbo načrtovane privatizacije. To pomeni, da bomo Gozdno gospodarstvo preoblikovali v delniško družbo.

Globoko sem prepričan v uspeh našega podjetja, ki bo s sposobnostjo svojih ljudi dobro in vzorno gospodarilo z državnimi gozdovi in opravljalo dela tudi na drugih področjih sedanje dejavnosti Gozdnega gospodarstva.

Bodoče lastnike bomo zadovoljevali z ustvarjanjem načrtovane dobička in tako večali njihove premoženje tudi v prihodnje.

Hubert Dolinšek

Na Poljani - pred 50. leti konec 2. svetovne vojne na naših tleh. - Foto: F. Jurač.

O delu Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote Slovenj Gradec

V zakonu o gozdovih so nedvoumno opredeljeni organi območnih enot Zavoda za gozdove Slovenije:

- svet območne enote,
 - vodja območne enote,
 - strokovni svet območne enote.
- Svet območne enote ima naslednje naloge:
- določi osnutek gozdnogospodarskega načrta gospodarske enote,
 - obravnava pripombe in predloge iz javne razgrnitve in javne obravnave gozdnogospodarskih načrtov in zavzame do njih stališče,
 - določi predlog splošnega dela gozdnogospodarskega načrta gospodarske enote,
 - predlaga program dela območne enote,
 - predlaga finančni načrt območne enote,
 - sprejema poročilo o opravljenem delu v območni enoti,
 - obravnava osnutek gozdnogospodarskega načrta območja in osnutek lovskogojitvene načrta območja.

Svet Območne enote Slovenj Gradec predstavlja:

predstavniki lastnikov gozdov (Alojz Grabner, Milan Štumpf, Dragica Čas, ing. kmet.),
predstavniki lovstva (Dušan Leskovec, dipl. ing. gozd.), kmetijstva (Jože Jeromel, ing. gozd.) ter varstva naravne in kulturne dediščine (Matjaž Jež, prof. biolog.).

predstavniki ustanovitelja - Vlade Republike Slovenije (Janko Potočnik, dipl. ing. gozd.) in lokalnih skupnosti z gozdnogospodarskega

območja (Drago Jurhar in Viktor Puhr, dr. vet. med.).

Za predsednika sveta je bil na 1. seji izvoljen **Jože Jeromel**, ing. gozd., za podpredsednika **Drago Jurhar**, v svet Zavoda za gozdove Slovenije pa **Alojz Grabner**.

Na zadnji seji, v mesecu aprilu 1995, je svet Območne enote Slovenj Gradec obravnaval poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote Slovenj Gradec za leto 1994 in ga soglasno sprejel. Ugotovljeno je bilo, da višina sredstev za vlaganja v gozdove na osnovi opravljenih programov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predstavlja samo polovico predpisanih vlaganj po Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja 1991-2000. Izhodišča programa vlaganj v gozdove so torej razpoložljiva sredstva proračuna Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in ne dejansko potrebna vlaganja na osnovi strokovnih opredelitev in Programa razvoja gozdov Slovenije. Višina razpoložljivih sredstev za sofinanciranje del v zasebnih gozdovih je odločno prenizka in ne zagotavlja trajnosti splošnokoristnih funkcij gozdov.

Člani sveta so podprli izhodišča programa dela Zavoda za gozdove Slovenije - Območne enote Slovenj Gradec za leto 1995 z ugotovitvijo, da je potrebno preko poslancev Državnega zbora in odgovornih na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano višino vlaganj v gozdove uskladiti z dejanskimi potrebami na osnovi strokovnih opredelitev in Programa razvoja gozdov

Slovenije ter tako zagotoviti trajnost razvoja gozdov.

Zavod za gozdove Slovenije mora postati samostojna finančna postavka v proračunu Republike Slovenije, za leto 1995 je potrebno zagotoviti potrebno višino finančnih sredstev na osnovi potrjenega programa dela in finančnega programa Zavoda za gozdove Slovenije.

Pospešiti je potrebno postopek razdružitev bivših gozdnih gospodarstev in v čim krajšem času pristopiti k podpisu tripartitnih pogodb med pravnimi nasledniki (izvajalskim podjetjem, gozdarskimi oz. gozdarsko-kmetijskimi združenji in Vlado Republike Slovenije).

Relativno veliko težo so v razpravi člani posvetili problematiki prekatégorizacije gozdnih cest, namenskim virom za njihovo vzdrževanje, enotnemu sistemu financiranja po določenih Zakona o gozdovih, možnosti angažiranja pravnih in političnih subjektov za doseg optimalne višine proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove in drugi tekoči problematiki, ki je vezana na oblikovanje novih pravnih subjektov gozdarstva v koroški regiji.

Člani sveta so se seznanili z osnutkom Statuta Zavoda za gozdove in Poslovnika o delu sveta Zavoda za gozdove Slovenije.

Naslednja seja bo posvečena problematiki lovstva in sprejetju lovskogospodarskega načrta za lovsko leto 1995/1996.

spec. Milan Tretjak

POSEGI V GOZD IN GOZDNI PROSTOR

ZA GRADNJO HIŠ, VIKENDOV, CEST, KRČITEV GOZDOV ZA KMETIJSKA ZEMLIŠČA IN DRUGO

Za vse posege v gozd in gozdni prostor (gozdni prostor je gozd, oziroma gozdno zemljišče in negozdno zemljišče, ki je ekološko, oziroma funkcionalno povezano z gozdom, ki skupaj z njim zagotavlja uresničevanje funkcij gozda; 3. člen Zakona o gozdovih) je potrebno pridobiti lokacijsko dokumentacijo. Za pridobitev lokacijske dokumentacije so pooblaščenke upravne enote, ki so na sedežih bivših občin v Dravogradu, Radljah, Ravnah in Slovenj Gradcu. Upravne enote same ali preko organizacij za urejanje in varstvo prostora pridobivajo potrebna soglasja. Med drugimi soglasji, ki so pogoj za izdajo lokacijskega dovoljenja, je soglasje za poseg v gozd in gozdni prostor, ki ga izda območna enota Zavoda za gozdove Slovenije. Pogoj za izdajo soglasja je popolna lokacijska dokumentacija.

Le v primeru, če nekdo želi graditi na parceli, ki ni njegova last, bi pa parcelo kupil, če bi lahko na njej gradil, izda na podlagi vloge in skice območna enota Zavoda za gozdove Slovenije strokovno mnenje o primerosti posega v gozd in gozdni prostor. Če se lokacijska dokumentacija ne razlikuje od navedb v vlogi za izdajo strokovnega mnenja, je Zavod za gozdove Slovenije dolžan izdati soglasje v skladu s strokovnim mnenjem.

Komisija, v kateri so strokovni delavci območne enote Zavoda za gozdove Slovenije, presodi, kako bo poseg vplival na gozdni ekosistem in funkcije gozdov. Soglasja ni mogoče izdati, kadar je pričakovati, da bodo vplivi posega v prostor razvrednotili ali poškodovali gozd (21. člen Zakona o gozdovih).

Da ne bi imeli odvečnih poti in stroškov, vam predlagam naslednje:

- če ste v dvomih, ali bo poseg v gozd in gozdni prostor dovoljen, se najprej obrnite po nasvet k vodji gozdarske službe v krajevni enoti, kjer nameravate delati,
- če nameravate kupiti gradbeno parcelo, ki leži v gozdu ali gozdnem prostoru, si najprej pridobite strokovno mnenje območne enote Zavoda za gozdove Slovenije,
- na upravni enoti vam bodo povedali, katere dokumente potrebujejo za izdajo lokacijske dokumentacije,
- za potrebna soglasja bodo na upravni enoti poskrbeli sami.

Karel Zagorc, dipl.inž.gozd.

DVANAJSTA SEJA KOLEGIJA

ZA GOJENJE IN VARSTVO GOZDOV ZAVODA ZA GOZDOVE SLOVENIJE NA OBMOČNI ENOTI SLOVENJ GRADEC

20. IN 21. APRILA 1995

Vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov pri območnih enotah Zavoda za gozdove se vsak mesec srečujejo na drugem območju na svojih rednih sejah. Aprilsko sejo smo pripravili na našem - slovenjegraškem območju. Zaradi razširitev dnevnega reda s temo: "Usposabljanje lastnikov gozdov za opravljanje nege v lastnem gozdu", se je seja raztegnila na dva dneva. Izpeljali smo jo na krajevni enoti Radlje, kabinetni del v gasilskem domu v Vuzenici, terenski pa pri Sv. Primožu nad Muto ter v Orlici na Pohorju. V nadaljevanju bom povzel vsebino seje.

Zbranim gojiteljem iz vseh območnih enot Zavoda za gozdove, vodji oddelka Zoranu Grecsu in njegovemu pomočniku Joštu Jakši so se pridružili vodje oddelkov g. mag. Živan Veselič, vodja oddelka za razvoj podeželja in stike z javnostjo Tone Lesnik, dipl. ing., vodja fakultetne študijske knjižnice ga. mag. Cvetka Koler, gozdarski inšpektor Drago Križan, vodja območne enote g. Milan Tretjak, dipl.ing. ter iz KE Radlje, vodja enote Tonka Modic, gojitelj Zdenka Jamnik ter revirni gozdar Janez Skralovnik.

Vse je uvodoma pozdravil župan občine Vuzenica g. Miran Kus, ki je poudaril tesno povezanost hribovske podeželske občine z gozdarstvom, saj pomeni za dohodek del občanov dohodek iz gozda pomemben vir preživetja. Zelo tesna pa je povezava občine z gozdarstvom tudi na področju vzdrževanja gozdnih cest. Vsem je zaželel uspešen posvet in dobro počutje v Vuzenici.

Vodja območne enote g. Milan Tretjak je v imenu enote zaželel vsem dobrodošlico in na kratko predstavil specifično območje. Tone Modic je to specifično podkrepil še s par grafi, ki kažejo tesno povezavo med gozdom, gozdnato krajino in ljudmi v tej krajini.

Sam posvet o usposabljanju (izobraževanju) lastnikov za izvajanje nege v lastnem gozdu je pričel g. Tone Lesnik. Opozoril je na pomen usposabljanja lastnikov gozdov ter na metode, ki vplivajo na uspešnost komunikacij. Pripravil je tudi nekaj pisnih informacij na to temo. O izkušnjah pri usposabljanju lastnikov gozdov za izvajanje nege v lastnem gozdu na Krajevni enoti Radlje pa je spregovorila Tonka Modic, vodja KE Radlje, ki je ob asistenci revirnega gozdarja Janeza Skralovnika izvedla v letošnji zimi in spomladi dva tečaja s

GOZDARSKA EKSURZIJA V DOLENJSKE GOZDOVE

Vsi, ki smo se februarja pri Sv. Antonu na Pohorju udeleževali tečaja o negi in varstvu gozdov, smo se v prvih aprilskih dneh v organizaciji krajevne enote Zavoda za gozdove Slovenije iz Radelj, podali še na zanimivo in poučno ekskurzijo v dolenske gozdove.

Tu nas je sprejel dipl. inž. gozd. Stane Žunič iz območne enote Zavoda za gozdove Slovenije v Novem mestu. Bil je naš vodič in razlagalec, predvsem pa prijeten sogovornik.

Pot nas je najprej vodila v gospodarsko enoto Brezova reber pri Straži, na območje, kjer so pretežno enodobni bukovi gozdovi. Vzrok tej enodobnosti in enomernosti so močne sečnje pred več desetletji, ko so bili še v lasti grofov Auerspergov.

Še posebej so bile vredne ogleda poskusne ploskve bukovega gozda, kjer že od leta 1970 proučujejo vpliv redčenja na kvaliteto sestoja. Kako velik je ta vpliv, so morali ob ogledu teh ploskev priznati tudi najbolj nejeverni Tomaži. Kvaliteta dreves je na ploskvah, na katerih so v zadnjih petindvajsetih letih opravili redčenje štirikrat, mnogo večja kot na površinah, kjer niso redčili. Lesna zaloga je na obeh ploskvah približno enaka. Pri tem je treba upoštevati, da je na primerjalnih ploskvah, na katerih so redčili, napadlo že toliko lesa, da je njegova vrednost že pokrila stroške redčenja.

Nazaj grede v dolino smo si ogledali še primere naravnega pomlajevanja z bukvijo na večjih površinah. Pomlajevanje je nastalo na površinah, ki so bile pred leti močno prizadete po žledu. Tudi tu so že začeli z redčenjem, najprej z odstranjevanjem slabih osebkov, čez nekaj let pa bodo začeli s pozitivno izbiro.

Preostanek dneva smo izkoristili za ogled pragozda Pečke v kočevskem Rogu, ki je na večino izmed nas napravil še prav poseben vtis. Pred približno stotimi leti je bilo tukaj izločenega iz gospodarjenja 60 ha bukovo-jelovega

po petnajst udeleženci za gozdne posestnike iz Sv. Antona, Hudega kota in Orlice.

Poudarila je pomen takega usposabljanja, vsebino pouka - tako teoretični kot praktični del ter opozorila na druge okoliščine, ki so pomembne za uspešnost usposabljanja.

Tečaj se je zaključil tudi z dvema ekskurzijama udeležencev in to na južno Pohorje, v mislinjske gozdove z obsežnimi smrekovimi monokulturami brez listavcev ter na Dolenjsko, v negovane bukove gozdove okrog Straže ter pragozd v Rogu. Del zadnje ekskurzije je bil prikazan tudi na video posnetku.

Kljub pripombam, da se pogoji za usposabljanje lastnikov na drugih območjih bistveno razlikujejo od naših, pa je prevladalo stališče, da je usposabljanje lastnikov nujno, da se ga je treba lotiti na vseh območnih enotah, da pa morajo iskati svoje načine in metode, da bodo lastnike zainteresirali in motivirali za usposabljanje.

Redna seja kolegija gojiteljev je bila namenjena presoji ustreznosti računalniškega programa za gojenje in varstvo gozdov, šifrantu, načinu in obliki spremljanja zatiranja podlubnikov ter pripravi programov in planov gojitvenih in varstvenih del glede na obseg sredstev za sofinanciranje teh del iz proračuna.

Da bi Vuzenica ostala kolegom-gozdarjem v globljem spominu, smo jim predstavili še kiparja Janka Dolenca ter spominsko sobo škofa Antona M. Slomška in bogato notranjost vuzeniške cerkve. Dan smo zaključili na kmetiji "Žavcer" pri Sv. Primožu nad Muto, od koder je čudovit pogled na Dravsko dolino in Pohorje, je pa v lepem kmečkem domu tudi odlična postrežba z domačo hrano.

Drugi dan je bil namenjen prikazu pohorskih gozdov - odlični primerki ohranjenega prebiralnega gozda je Sgermov gozd na Orlici, ki ima tudi najvišjo smreko v Sloveniji, odvisnosti pohorskega kmeta od gozda ter sonaravno in uravnoteženo gospodarjenje s planjavami in gozdom na Pohorju. Ogledali smo si kmetijo "Kajžer" na Orlici s skrbno gospodarjenim gozdom in usmeritvijo kmetije v mlečno pridelavo v sodobnem hlevu s prosto rejo krav.

Za zaključek nam je Zdenka Jamnik, dipl. ing. iz KE Radelje, prikazala še opravljeno nego v državnih gozdovih v letu 1994 in to v naravnih in sajenih goščah in letvenjakih. Na skupno 45 ha je bila zelo dobro izvedena pozitivna izbira, saj sorazmerno huda zadnja zima ni pustila na sestojih nobenih posledic.

Splošna ocena udeležencev je bila, da je bila seja kolegija odlično pripravljena in da jo zapuščajo z lepimi in bogatimi vtisi.

Tone Modic, dipl. inž. gozd.

Udeleženci ekskurzije. - Foto: Branko Kanop

gozda. Sprotna opazovanja so pokazala, da se delež jelke hitro zmanjšuje, njeno mesto pa prevzema bukev. Dogajanje v pragozdu je še najbolj podobno razmeram v sonaravnem prebiralnem gozdu, le da tukaj človek vanj ne posega. Vse je prepuščeno delovanju narave in časa. Mogočna drevesa se zaradi starosti in različnih naravnih vzrokov sušijo in padajo na tla. Za vsakim propadlim drevesom nastanejo tako imenovani svetlobni jaški, v katerih se poraja nov gozd. V pragozdu so vidne vse razvojne faze drevja, tako starostne kot velikostne. Vse te zakonitosti upoštevamo pri splošnem gospodarjenju z gozdovi oziroma pri gospodarjenju v sonaravnem prebiralnem gozdu.

Sprehod skozi pragozd je bil zanimiv in poln doživetij, čeprav medveda, ki po pripovedovanju gostiteljev vedno lomasti tod okoli, nismo srečali.

Dan je prehitro minil in nam je za načrtovani obisk tehničnega muzeja v Bistri zmanjkalo časa. Sicer pa je eden od udeležencev ekskurzije na koncu izjavil: "Muzej lahko počaka, gozd pa potrebuje osvežčenega lastnika in gospodarja že danes!"

Branko Kanop

MEDVED ZOPET HLAČA PO SMREKOVCU

Medvedje sledi, posnete 8. aprila 1995 na Smrekovcu. - Foto: A.K.

Izgleda, da se je prebuditel iz zimskega spanja in je zopet na svoji programirani poti. Lovski strokovnjaki iz Ljubljane trdijo, da so to stare, ustaljene poti, po katerih se sprehajajo sedaj medvedi. Njihov spomin je tako natančen, da ne pozabijo nikoli, kar imajo v spominu. Pred njim na isti poti navadno mesari ris. Ta svojih žrtev ne izbira in pušča medvedu večji del svojega plena. Ker je medved mrhovinar, mu hvaležno sledi. Naravnega sovražnika nima in je izven kočevsko-snežniškega območja zaščiteno bolj kot slon v Afriki.

Alojz Klemenšek,
dipl. inž. gozd.

Paša

Paša goveje živine in ovac ima v naših krajih že večstoletno tradicijo. Zaradi neugodnih naravnih pogojev (strmina, nadmorska višina in podnebne razmere) je pridelovanje osnovne živinske krme na naših kmetijah težavno. Zato so se kmetje že v preteklosti odločali za rejo živine v poletnih mesecih na paši. Še do danes so se ohranili planinski pašniki na Plešivcu, Olševi, Raduhi in Peci, kamor kmetje čez poletje odženejo živino na pašo.

Tudi sodobno kmetovanje daje prednost paši. Zaostreni ekonomski dejavniki kmetovanja, draga energija in pomanjkanje delovne sile na kmetijah prav silijo rejce, da se odločajo za tak način reje. Vključevanje v EU bo te odnose še zaostri. Zato je potrebno že sedaj iskati vse možnosti, da bomo sposobni konkurirati naprednemu kmetijstvu v zahodni Evropi.

Paša je še vedno najcenejši način reje živine. Poleg tega pa se živali na svežem zraku, soncu in pri gibanju telesno utrjuje, so bolj zdrave, pri porodu je manj problemov, itd.

Paša je pomembna pri vzreji plemenskih telic. Izkušnje kažejo, da so plemenske telice, vzrejene na višinskih pašnikih konstitucijsko bolj čvrste, dajejo pozneje več mleka, njihova plemenska vrednost pa se podaljša za eno do dve leti.

Poleg prednosti, ki jo ima paša za živino, pa je tak način rabe zelo koristen tudi za travno rušo. Če namreč travnino samo kosimo, bo z leti tak travnik poraščen z visokimi travami in zelmi. Ruša bo redka, slabe kakovosti in pridelki bodo nizki. Paša pa rušo zgosti; pojavijo se nizke trave, ki vsebujejo več hranil ter detelje.

Tudi večletna paša na istem travniku za rušo ni dobra. Pojavijo se pašne zeli, kjer živali blatijo, ostane ruša nepopašena, skratka: produktivnost takega pašnika se z leti zelo poslabša. Zato je najboljši način, da ves travnati svet na kmetiji vsako leto izmenično pasemo in kosimo. Tako bomo dosegli največje pridelke krme z najnižjimi pridelovalnimi stroški.

Načinov paše je več. Eni zagovarjajo obročno pašo, kjer pašnik razdelimo vsaj na 14 čredink in v vsaki čredinki držimo živali 2 dni, drugi spet pašo povprek, kjer je dovolj že 5 čredink in živino pasemo v posamezni čredinki 5 do 6 dni. Za katero obliko se bomo odločili, zavisi od več dejavnikov.

Če je posvetilo usmerjeno v intenzivno prirajo mleka, priporočamo obročno pašo. Krave, ki dajejo mleko, morajo biti vsak dan na sveži kvalitetni paši. Zato je potrebno dnevno odmerjati pašno površino. Pri odmeri velikosti čredinke upoštevajmo, da na dan potrebuje krava 1 ar pašne površine.

Pri vzreji plemenskih telic ali govejih pitancev pa se raje odločamo za manj čredink in pasemo povprek. Živali bodo ostale v eni čredinki 5 do 6 dni. Pri tem je potrebno upoštevati, da je kvaliteta paše zadnje dni nekoliko slabša.

Pri obeh načinih paše je potrebno med letom del čredink pokositi.

Poleg teh načinov rabe je še veliko drugih, ki se približujejo obročni ali pa paši povprek. Priporočamo, da se o izbiri posvetujete s svojim kmetijskim svetovalecem.

V planinah je navadno košnja otežena. Zato te pašnike ne kosimo. Kljub temu pa je potrebno tudi planine razdeliti na več čredink in živino izmenično pasti. Tako bo del pašnika nekaj časa miroval in ruša bo imela dovolj časa, da se opomore.

Za ograditev pašnika je danes na tržišču vsa potrebna oprema; od kvalitetnih električnih pastir-

jev, izolatorjev, napenjalcev do kvalitetne pocinkane žice. Pri izbiri opreme priporočamo, da ne gledate samo na ceno, marveč predvsem na kvaliteto. Večkrat najdemo na posameznih kmetijah zelo površno narejeno ograjo. Nekateri kupijo za las debelo žico, pastirja dvomljivega porekla, za kole pa uporabijo kar fizičlovke. Taka ograja živine ne bo držala. Ograja naj bo narejena vsaj za 10 do 15 let. Koli morajo biti iz trdega lesa (hrast, akacija), pocinkana žica debeline vsaj 2,5 mm in električni pastir, ki mora tudi pri polni obremenitvi v omrežje še vedno pošiljati 4.000 V. Pri postavitvi električne ograje pa je potrebno upoštevati tudi to, da je kmetija naše ogledalo in zato ni vseeno, kako posegamo v naravo. Žal, pogosto najdemo ograje iz bodeče žice, ki nas bolj spominja na taborišče kot pa na pašnik. Posebno v planinah je takih "čudežov" še veliko.

Žice ne napenjamo na gozdna in sadna drevesa, marveč vedno na kole, ki jih zabijmo v zemljo.

Poleg dobre ograje je potrebno na pašniku poskrbeti za vodo in senco (še posebno tam, kjer je živina na pašniku cel dan) in korita za sol ter rudnine.

Pomembne so še lovilne ograje (za veterinarske posege, itd.).

Pred pričetkom paše je potrebno živini obrezati parklje in jim pokladati zdravila proti črevesnim parazitom. Pred odgonom jih nekaj dni pustimo na tekališče, da se navadijo na pašo. Vsaj 10 dni pred pašo jim pokladamo seno in silažo. Še

posebej to velja za molzne krave, kjer bi prehitra sprememba obroka zmanjšala mlečnost.

Pri začetku paše molznih krav navadno količina beljakovin v mleku občutno pade. Vzrok temu so hitro razgradljive beljakovine v sveži travi, pomanjkanje energije, rudnin in surovih vlaknin v obroku. Zato priporočamo, da vsem pašnim kravam dnevno v jasli polagate poseben pripravek z imenom TANIMIL, ki vsebuje tanin. Pripravek zmešamo s koncentratom (K-2) v količini 75 do 125 g na kravo na dan. Tanin namreč preprečuje hitro razgradnjo beljakovin in povečuje njihovo izkoristljivost. S poskusi je dokazano, da redna uporaba tanina poveča količino beljakovin v kravem mleku od 0.1 do 0.15% (v absolutnih vrednostih). Pripravek lahko kupite v trgovinah s kmetijskim blagom.

To je le nekaj nasvetov, kako s pašo poceniti naše kmetovanje in si na kmetiji olajšati delo. Govedo je pašna žival, zato ji omogočimo tak način reje.

Že letos se predvideva, da bo del republiških proračunskih sredstev namenjen za premiranje paše. Pri Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo je imenovana posebna komisija, ki naj pripravi merila in pogoje za pridobivanje teh sredstev. Namen te pomoči je predvsem povečati interes za pašo na naših kmetijah in planinah.

Pri obnovi pašnikov pa bo potrebno tesno sodelovati z gozdarji, saj je povsem jasno, da domača živina ne sodi v gozd.

Mag. Jože Pratnekar

RAZSTAVA NA PTUJU

"DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ"

Letos so se že šestič po vrsti slovenske kmetije na Ptuj predstavile s svojimi dobrotami in sicer s krušnimi, mlečnimi in suhomesnimi izdelki.

Razstava je trajala od petka, 21. do ponedeljka, 24. aprila 1995. Postavljena je bila kot vedno doslej v Minoritskem samostanu, to je v okolju, ki pomaga ustvarjati občutek vrednosti in kulturnosti in nas nekako zavezuje, da spoštujemo svojo bogato preteklost.

Vsako leto se na osrednjem razstavnem prostoru predstavi ena izmed regij in tako je letos ta prednost pripadla celjski regiji skupaj s Koroško. Razstavljali smo 98 krušnih izdelkov in za izvirnost in domiselnost postavitve dobili tudi priznanje.

S koroške pa je na razstavi in ocenjevanju sodelovalo 32 kmetij s krušnimi izdelki, 8 kmetij z 9 suhomesnimi izdelki in 1 kmetija z 2 mlečnimi izdelki. Najbolje so bili ocenjeni krušni izdelki, posebno rženi kruhi, ki so posebnost Koroške.

Pa naštejmo dobitnike priznanj:

PRIZNANJE ZA ETNOLOŠKO VREDNOST			
TOVŠAK Marija	Golavabuka 55	Šmartno	"venčasta pogača"
ZLATA PRIZNANJA			
GOSTENČNIK Angela	Uršlja gora 7	Ravne	za mešani kruh
ČAS Milka	Šentanel 29	Prevalje	za rženi kruh
KAUH - kmetija	Dolga Brda 15	Prevalje	za rženi kruh
PAVŠE Marjana	Kot 3	Prevalje	za rženi kruh
ŠUMNIK Veronika	Stražišče 31	Prevalje	za rženi kruh
KRECENBAHER Zalika	Vas 16	Podvelka	za rženi kruh
PAJTLER Marija	Remšnik	Podvelka	za skuto
SREBRNA PRIZNANJA			
MORI Zdenka	Podkraj 24	Prevalje	polnozrnat kruh
OŠLAK Zdenka	Paka 84	Mislinja	za mešani kruh
JAKOPIČ - kmetija	Onkraj 4	Mežica	za rženi kruh
KOGELNIK Marjana	Podklanc 5	Dravograd	za pšenični kruh
HARTMAN Marija	Gradišče 40	Ožbalt	za sadni kruh
ČAS Drago	Šentanel 29	Prevalje	za suho salamo
BRONASTA PRIZNANJA			
KRESNIK Zdenka	Sele 38	Slovenj Gradec	za mešani kruh
PLEVNIK Marija	Brda 16	Šmartno	za mešani kruh
ŠTAJNER Angela	Kot 9	Prevalje	za mešani kruh
DETEČNIK Antonija	Šmiklavž 31	Podgorje	za orehovo potico
HAVLE Jožica	Stražišče 21	Ravne	za orehovo potico
KRAMPL Vida	Sp. Kapla 65	Ožbalt	za orehovo potico
KUNČNIK Anica	Vas 41	Radlje	za krofe
POTOČNIK Franc	Zagrad	Prevalje	za suho salamo

Danica Onuk, kmet. ing.

PODELITEV PRIZNANJ

Mlekarna ARJA VAS je dne, 24. 3. 1995 v hotelu Rubin v Žalcu organizirala 13. JUBILEJNO SREČANJE PROIZVAJALCEV MLEKA MLEKARNE CELEIA. Na družabnem srečanju so bila podeljena priznanja največjim proizvajalcem kravjega in kozjega mleka v letu 1994.

Priznanja za prodano kravje mleko v letu 1994 so prejeli naslednji rejci KGZ Prevalje:

Rejec	Kmetija	Oddano litrov mleka
1. Marjan REK, Stražišče 34	Broman	236.980
2. Rok MOČILNIK, Lokovica 12	Škof	115.180
3. Franc VOGL, Dolga Brda 23	Vetih	107.310
4. Ivan NAVERŠNIK, Lom 9	Merva	103.559
5. Robi GRADIŠNIK, Lokovica 4	Gradišnik	99.437
6. Beno KOTNIK, Podkraj 10	Lubas	94.720
7. Marko PLEŠEVČNIK, Podkraj 19	Žerjavle	87.529
8. Anton HUDOPISK, Preški vrh	Mihev	78.610
9. Rudolf POREJ, Dolga Brda 11	Ober	70.366
10. Pavel DANIJEL, Dolga Brda 12	Pogač	67.681
11. Jakob ŽAŽE, Leše 136	Papež	61.619

Pisno priznanje za prodanih 3.299.188 litrov mleka je prejela tudi KGZ Prevalje, ki je bila med 22-imi zadrugami uvrščena na 5. mesto.

SLADKORNA BOLEZEN

Prepričana sem, da ste že vsi slišali za sladkorno bolezen. Mogoče celo poznate koga v vaši bližnji in širši okolici, ki ima to bolezen ali pa ste vi sladkorni bolnik. Upam, da bo članek zanimiv za vse vas in da boste v njem našli kaj koristnega in zanimivega.

Kaj je to sladkorna bolezen?

To je stanje, ko telo ne more pravilno izkoristiti zaužite hrane. Pri zdravem človeku se hrana, ki jo poje, prebavlja v želodcu in črevesju. Iz nje nastaja sladkor, ki ga imenujemo glukoza in ga telo uporablja za energijo. Da lahko ta proces poteka, je potreben hormon inzulin, ki nastaja v trebušni slinavki. Inzulin omogoča prehod glukoze in krvi v celice, kjer se uporabi za energijo ali shrani za rezervno. Sladkorni bolniki ali nimajo dovolj inzulina, ali pa je njegov učinek nezadosten. Ker glukoza ne more vstopati v celice, se zveča količina le-te v krvi in prične se tudi izločati s sečem.

Kakšni so znaki sladkorne bolezni?

Znaki sladkorne bolezni so: žeja, pogosto odvajanje seča, utrujenost, zasplost, motnje vida, srbenje kože in spolovila.

Kdaj se pojavi sladkorna bolezen?

Sladkorna bolezen se lahko pojavi v vsakem življenjskem obdobju. Srečamo jo tako pri otrocih kot tudi pri starih ljudeh.

Kako pogosta je sladkorna bolezen?

V razvitem zahodnem svetu ima to bolezen 3-6% ljudi. Ta podatek velja tudi v Sloveniji. Pri nas je registriranih 70000 sladkornih bolnikov. Na Koroškem jih je okrog 3000. Obiskujejo ambulante za sladkorne bolnike na Ravnah, v Radljah in Slovenj Gradcu.

Kakšne oblike sladkorne bolezni poznamo?

Pri otrocih in odraslih do 30 leta starosti se pojavlja od inzulina odvisna sladkorna bolezen. Pojavi se nenadoma, lahko z zelo težko klinično sliko. To obliko bolezni ima 3% vseh sladkornih bolnikov. Počasi in prikrito se praviloma pojavi druga oblika sladkorne bolezni. To je od inzulina neodvisna sladkorna bolezen, ki jo srečamo pri 96% sladkornih bolnikov. Vzrok za nastanek te oblike je povečan odpor celic proti inzulinu, ki ni dovolj učinkovit, da bi vzdrževal normalen sladkor v krvi. 1% obolelih ima druge oblike sladkorne bolezni in sicer: sladkorno bolezen, ki je posledica obolenja trebušne slinavke, sladkorna bolezen, ki se pojavlja v nosečnosti in po porodu praviloma mine, sladkorna bolezen, ki se lahko pojavlja pri nekaterih boleznih ali uporabi določenih zdravil.

Kaj pa zdravljenje sladkorne bolezni?

Sladkorna bolezen je res kronična in neozdravljiva bolezen, vendar lahko danes sladkornim bolnikom ali vsaj večini zagotovimo normalno življenje. Dočakajo lahko visoko starost, brez hujših komplikacij, ki sicer lahko že zgodaj spremljajo bolnike s slabo urejeno sladkorno boleznijo. Osnova za to je, da se naučijo živeti s sladkorno boleznijo. Pri vseh oblikah sladkorne bolezni je osnova zdravljenja dieta oz. zdrava prehrana, kot jo imenujemo in jo priporočamo tudi drugim ljudem. Pomembno je tudi shujšati in skrbeti za redno fizično aktivnost. Zdrava prehrana preprečuje prevelike poraste glukoze v krvi in zmanjša potrebo po inzulinu. Hrana je potrebno uživati 5-6x na dan, vsebovati ne sme koncentriranih ogljikovih hidratov (sladkor, marmelada, med). Vsebovati mora živila z veliko vlaknin (balastne snovi), ki jih najdemo v obojnici žitnega zrnja, stročnicah, gozdnih sadežih in zelenjavi. Če z dieto ne dosežemo zadovoljive urejenosti sladkorne bolezni, predpišemo tableta in skušamo doseči zadovoljivo urejenost sladkorne bolezni. Ko je tudi ta možnost izčrpana, kar se običajno zgodi po 10-15 letih trajanja sladkorne bolezni, je pri zdravljenju potrebno uporabiti inzulin. Dieta in inzulin pa sta edina možna načina zdravljenja sladkorne bolezni odvisne od inzulina in od začetka njegovega odkritja.

KGZ Prevalje, kot organizator odkupa mleka, se zahvaljuje vsem rejcem mleka, ki so v letu 1994 oddajali mleko in pripomogli k osvojitvi priznanja.

Še posebej smo ponosni na rejca Marjana Reka, p.d. Bromana, ki je na podelitvi priznanj prejel dva pokala. Manjši pokal je prejel kot nagrado za največjega proizvajalca KGZ Prevalje, večji pa je prehodni pokal mlekarnarje Arja vas, ki ga je rejec prejel za največjo količino oddanega mleka (236.980 litrov) na leto. Prehodni pokal bo trajno njegov, če ga bo osvojil še dvakrat zapored.

Kmetija BROMAN leži na Stražišču, do koder je možen dostop iz ravenske in prevaljske strani. Uvrščena je med gorsko-višinske kmetije in obsega 40 ha površin, od katerih predstavljajo kmetijska zemljišča 18 ha, 22 ha pa je gozdov. Po nesreči leta 1988, ko je pogorel goveji hlev, so začeli z gradnjo novega in že v letu 1990 je bil hlev zgrajen do te faze, da so lahko vhljevali živino. V sodobno urejenem hlevu na prosto rejo z izmolziščem je bilo v letu 1994 povprečno 40 krav črne bele pasme, 20 telic pa je bilo v kooperacijski reji. Kmetija si je julija 1993 pridobila pri mlekarni status samostojne zbiralnice in si tako zagotovila vsakodnevni odvoz mleka s kmetije. V letošnjem letu rejec načrtuje povečati stalež molznic in telic. Prodaja mleka naj bi se povečala na 300.000 litrov letno.

Kmetiji BROMAN čestitam za doseženo priznanje in želimo, da prehodni pokal osvoji v trajno last.

Zdenka Gostenčnik

S tem, da sladkorne bolnike čimbolje izobrazimo, jim povemo vse o bolezni, načinih zdravljenja, posledicah slabo urejene sladkorne bolezni jim poskušamo pomagati, da s to boleznijo čimbolj normalno živijo. Prav tako, upamo, da bo njihov in naš trud poplačan tako, da bo čimmanj naših bolnikov imelo hude posledice sladkorne bolezni, kot so slepota, odpoved ledvic, izguba nog, možganske in srčne kapi, ki sta pri sladkornih bolnikih pogostejši kot pri zdravih ljudeh.

dr. Marjana Predikaka

KMEČKE ŽENE SO OBISKALE RAZSTAVO NA PTUJU

Pevski nastop kmetice iz Razbora. - Foto. D. Onuk

V času razstave "Dobrote slovenskih kmetij" na Ptuj so društva kmetice iz koroških občin organizirala ekskurzijo, ki je med drugim vključevala tudi ogled te razstave.

Tako se je na otvoritveni dan razstave v petek, 21. aprila 1995 44 kmečkih žena in deklet iz občin Slovenj Gradec in Ravne odpravilo na zanimivo ekskurzijo na Ptuj in v Slovenske gorice.

Na Ptuj so prisostvovali otvoritveni slovesnosti, kjer je bil slavnostni govornik kmetijski minister dr. Jože Osterc. V kulturnem programu pa so z odličnim nastopom sodelovale tudi kmečke žene - ljudske pevke iz Razborja pri Slovenj Gradcu.

Nato smo si ogledale razstavo, ki je bila poučna in predvsem paša za oči in povabilo marsikateri obiskovalki, da prihodnje leto še sama pripravi katero od dobrot. Na izdelkih so bile posebej označene tablice, katero od priznanj je določil izdelek prejel. Posebno priznanje za etnološko vrednost pa je letos pripadlo pletenicam. Za eno takšnih, za "Venčasto pogačo" je priznanje dobila Marija Tovšak, p.d. "Turičnikova" iz Golavabuke.

Po ogledu razstave in obisku stojnic s prodajo kmečkih dobrot smo se odpeljali proti Slovenskim goricam v vas Vitomarce, kjer smo na kmetiji Justine Veršič, po domače "Pri kapeli", imeli kosilo.

Za zaključek ekskurzije pa smo si privoščile še krajšo sprostitve, ene s kopanjem v toplicah, druge pa s sprehodom po okolici.

Zadovoljne z vsem, kar smo videle, smo se odpravile proti domu z željo, da še večkrat organiziramo takšne skupne izlete.

Danica Onuk, kmet.ing.

Po Argentini

1.

Želja, spoznavati tuje kraje in dežele, nam je verjetno položena že v zibelko. V meni so že v rani mladosti burile domišljije kartice in prospekti. Spoznavati domovino je še nekako dosegljivo, spoznavati dežele Evrope je že težje, spoznati deželo preko Atlantika, se mi je zdel nedosegljiv sen. V določeni meri se mi je le izpolnil s potovanjem na enomesečni privatni obisk v Argentino.

Argentina, ki leži na južni polobli je oddaljena okrog 13.000 km zračne poti. Prepotovala sem jo skupaj z možem, z dvema prestopoma - prvič v Frankfurtu in drugič v Buenos Airesu. Avstrijski avion z okrog petdesetimi potniki je bil "na propeler". Napeto sem pričakovala polet iz Frankfurta ob Maini do Buenos Airesa. V boeingu 747, ki spada med največja potniška letala, so elitni potniki zasedli nadstropje, v pritličje pa smo se vkrcali ostali. Vkrčavanje je trajalo po določenem vrstnem redu, dvajset minut: najprej posadka (kapetan, dva kopilota, 16 članov posadke), za njimi invalidi, matere z otroki in za njimi ostali. Ko je letalo vzletelo, so nam predstavili posadko, nas poučili o najnujnejšem v primeru nesreče, vse drugo pa nam je sporočal ekran: zemljevid z označenim krajem vzleta in pristanka, višino leta (bila je okrog 12.000 m), hitrost leta (1080 km na uro), zunanja temperatura (-56° C) in potrebiti čas do cilja (Frankfurt - Buenos Aires, ca. 12 ur). Na ekranu spremljamo tudi lokalni čas, medtem ko nam stevardeše pridno strežejo in nam poklanjajo svojo prijaznost.

Najmlajši potniki so uživali največje udobje, saj so ponoči spali v "košarah", pritrjenih na steno. Zvečerjo so nam potrgli ob ponoči, ob 2. uri po našem času pa so ugasnili ekrane in zatemnili luči. Še prej je bilo zame veliko doživetje - prestop ekvatorja, ki smo ga lahko spremljali na ekranu. Z režimom v letalu smo uspeli premostiti časovno razliko. Urne kazalce smo premaknili za štiri ure nazaj. Argentina ima dogovorjen enotni čas, ki ne ustreza vedno zemljepisni dolžini. V Buenos Airesu sva se vkrcala v letalo argentinske družbe in v dobri uri in pol prispela v Cordobo z 1,1 milijonov prebivalcev, medtem ko šteje glavno mesto Argentine, Buenos Aires, 3 milijone prebivalcev in leži ob reki La Plata in so ga leta 1536 ustanovili Španci.

Argentina je upravno razdeljena na pokrajine in ena teh pokrajin je Cordoba. Njeno glavno mesto je Cordoba, ki je tudi drugo največje mesto v Argentini. Iz letala sva lepo videla reko Parano, kako vijuga med pokrajino. Včasih se določen odtok te reke zopet priključi, v obliki kroga ali elipse, nazaj v reko. Reka Parana tvori nešteto rokavov in otokov. Med letom se je pokrajina prikazovala v različnih barvnih ploskvah, obdelanih in pose-

janih. Pozneje sva zvedela, da je to glavna žitnica mesta Cordobe. Del mesta se vidi iz letala, kot bi bilo zgrajeno iz lego kock. Nikjer ni bilo videti mogočnih stavb in stolpnic. Pristali smo na letališču, ki je mnogo skromnejše od tistih, preko katerih smo potovali. Tudi ljudje so se mi zdeli zelo skromno oblečeni. Prevzel me je občutek, kot da se je tu v nekem trenutku čas ustavil. Bila sva začudena ob podatku, da je Cordoba še vedno ena najbogatějšíh pokrajin v Argentini. Asfaltnih cest je mnogo manj kot pri nas. Mnogo je "zemeljskih cest", ki so slabo utrjene, ulice pa ob dežju zelo blatne. Takrat je najprimernejša obutev, gumijasti škornji, tudi za v mesto Cordobo. Promet je redkejši kot pri nas, potovalna hitrost le 60 km/h, le na avtocestah je 80 km/h. Videla sva različne vrste avtomobilov, tudi takšne, ki so imeli odbijače privezane z vrvmi. Mnogi avtomobili niso tehnično pregledani, niti registrirani. Motoristi vozijo često brez čelad. Semaforji niso nikjer postavljeni pred križiščem, temveč čez, na drugi strani. Železnica je bila po vsej Argentini ukinjena. Prav v času najinega bivanja so delavci, združeni v sindikat, po nekaj letih skušali uvesti progo Cordoba - Carlos Paz. Sami so obnovili železniške vagonne in progo. Železniška postaja v Cordobi je lepo poslopje, prostor za prodajo kart je čudovito štukatiran, na peronu so še vedno napisani "šef postaje", "garderoba" ... Na več peronih samevajo vagoni. Ves promet se odvija po cesti, zato je streljaj od postaje avtobusni terminal, novejša stavba v treh etažah s polno trgovinic in okrepčevalnic. Celo trgovina Spaar je tam, ki pa seveda ni tako založena kot v Avstriji ali pri nas v Ljubljani.

V predmestju Cordobe, kjer stanuje teta, ni kanalizacije, niti vodovoda. Pitno vodo dobivajo iz hišnih vodnjakov, odpadna voda pa se steka v greznico. Klima v Cordobi je podobna naši, vendar z večjimi ekstremi. Jutra so hladna, temperatura pa se čez dan mimogrede dvigne na 37° C v senci in to pri 90% zračni vlagi. Dež prične padati, po naših izkušnjah, kar iz jasnega neba. Vegetacija je zelo bujna. Mnogo dreves nisva poznala. V času bivanja sva iz-

Katedrala v Cordobi

S teto med sprehodom

menično pisala dnevnik in mož je zapisal: "Videl sem prve papige v preletu. Bilo jih je sedem, modro obarvanih in dolgorepe. Ptičev je polno, z dokaj čudnimi glasovi. Slišal sem grlice, prepelice in nekaj sličnega kanarčkom. Srake so rjave in dolgorepe. Petje, dretje, vreščanje in žvrgolenje se prične s svitom in potihne proti poznemu večeru."

Rastline, tiste, ki jih poznamo pri nas, so na izgled povsem drugačne (zeleni radič, špinaca). To leto je bilo izredno veliko škodljivcev. Nujno je pogosto zalivanje vrta v poletnem času. Še pogostejše je potrebno zalivati v treh zimskih mesecih. Teta ima za zimo 30.000 litrsko cisterno zato, ker pozimi v kanalu zmanjkuje vode.

Videti je bilo tudi precej revščine, zlasti ob kanalu so male, zanemarjene kočice. "Črnograditelji" ne plačujejo nobenih dajatev, saj občine zatiskajo oči, ker tako blažijo revščino na neposreden način. Kmetje v širši okolici Cordobe so pretežni oskrbovalci mesta. Pred setvijo ali v primeru suše dobijo vodo iz kanala.

Zelo zanimiva je tudi tržnica v Cordobi. Take še nisva nikoli videla. Velikanska pokrita stavba je razdeljena na "ulice". V vsaki ulici se razprostirajo na levo in desno lože za specializirano prodajo govejega mesa. V naslednji "ulici" prodajajo ribe, v drugi kozličke... Že na prvi pogled lahko ugotoviš, kje je blago bolj poceni in kvalitetnejše. Kupci se s številko postavijo v vrsto. Vsak, ki pride na vrsto, je obravnavan z vso pozornostjo kot posameznik, ne glede na število čakajočih.

V predmestju ni toliko trgovin kot pri nas. Mesto Cordoba ima mnoge trgovine, kakor jih imajo druga vlemesta, od veleblagovnic do majhnih privatnih trgovin. Veliko preprodajalcev glasno ponuja svoje blago na cestah. Prodajalci so otroci, moški, večinoma pa ženske. V trgovinah ni videti mnogo kupcev. V pred kratkim odprtem "American centru" blizu Cordobe se je sicer trlo ljudi, vendar nisva opazila velikih nakupov. Kupna moč potrošnikov je majhna. Meso je poceni, mleko kot pri nas, moške obleke dražje, ženske obleke cenejše. V poprečju so cene podobne našim. Življenjski standard je zagotovo nižji kot naš.

Marija Sekirnik
(se nadaljuje)

ŠENTJANŽ, NEKOČ IN DANES

Včasih smo rekli Šentjanžu - Šintjan. To je njegovo pravo, rojstno ime! Tisti ž smo mu pridali pred leti, kar pa resno kazi krajevno ime.

Kakorkoli že, ljudje smo se pač navadili na Šentjanž. Zanimivo je tudi to, če bi nekdo pisal npr.: iz Avstralije, Amerike in bi naslovil Šintjan in še Slovenija, bi naslovnik pošto gotovo prejel. Šentjanž pa je v Sloveniji pogost. Šentjanž na Dravskem polju, Šentjanž pri Celju, le Šintjan je v Sloveniji samo eden.

Vendar čas nas preoblikuje!

Nekoč je bil Šintjan mala vas; dve trgovini, dve gostilni, pekarija, čevljarstvo. To je vse, vendar v tem kraju je bila močno razgibana kulturna dejavnost. Spominjam se, ko mi je pravila že pokojna mati, da so v Šentjanu veliko igrali, dodala je, da je igrala preko 100 iger, z že pokojno Marijo Pust. Igre je vedno naštudiral Šmom, tako so ga klicali, ali pa Tevž, ki je bil hkrati tudi organist. Oder je bil na šoli, poleti pa pod kakšnim kozolcem.

Tako je prosvetna dejavnost kar lepo napredovala. Ljudje so se radi pripeljali z vlakom iz Dravograda, ali pa iz slovenjegraške strani, ker v teh časih je po makadamski cesti peljal avto le trikrat na teden; hrup je pa takšen delal, da si ga že daleč slišal.

Danes je cesta polna vozil, žal pa se ne vije več železna kača, ki je tako ponosno ropotala iz Dravograda proti Slovenj Gradcu in naprej v Celje, Ljubljano. Tam, kjer so bile nekoč železniške postaje, so danes zrasle trgovine ali kaj podobnega. Tako je v šentjanski železniški postaji nastala zelo priznana Picerija. Veliko je gostov, ki se vsi zadovoljni vračajo v ta lokal. Tako pravita Marija in Vlado Frajdl. V poletnem času pa privablja terasa s plesom in dobro glasbo.

In še to: če se v nedeljo napotiš k maši, se lahko po maši zglesiš po nakupih v trgovini Dorijan, ki je v prostorih stare šole. Prijazni trgovci in zelo solidne cene te zadovoljijo, da se še vračaš po nakupih. Pravijo med

Picerija na postaji Šentjanž

drugim tudi to, da bodo še razširili lokal na slaščičarno, tako da bo kupec vsestransko zadovoljen, nam pravi lastnica lokala Anica.

Sedaj pa pogledimo v še en prijazen lokal, ki se nahaja med Šentjanžem in Bukovsko vasjo. To pa je Bistro Karmen, prijetna krčma tik pod gozdom na zelo lepem kraju. Torej, če si se v Šentjanžu najedel v piceriji, potem jo pa lahko mahneš kar po progi, ker po cesti ni varno zaradi prevelikega prometa. Proga je primerna za mirno hojo. Vsekakor te pa pritegne bistro Karmen, kjer se odžajaš, pomeniš z zelo prijaznimi ljudmi, da si poln domačnosti in lepega vtisa! Tako so v našem kraju nastali novi lokali, ki te vabijo in zadovoljijo!

O tem sem se osebno prepiral.

Viktor Levovnik

Lenitovanjski običaji

8. nadaljevanje

Po polnoči je nekatere starejše že pričel zmagovati spanec. Mladina pa je bila neugnana. S plesom "štajriš" si je z zdravčikami nagajala, se zabavala s tistimi, ki so bili zaljubljeni, ali malo bolj sramežljivi, okorni pri plesu - skratka s tistimi, ki niso bili zamerljivi. Primeri zdravčik za tak "štajriš":

FANT

Na hribe visoke
se bom jaz podav,
najlep'šga dekleta
si bodem jaz zbral.

Višej je turn
glasneje zvoni,
pa gorš', ko je dekle,
tem rajš' se zglesi.

Cesta brez tira,
in ketna brez glida,
dekle brez poba
je vel'ka nadloga.

Na konc' te vasi
pa ena rož'ca cveti
pa več dolgo ne bo
da utrgana bo.

Sem majhen fantič,
sem pa hiter ko ptič,
pa le kamor zletim
pa kar dekle dobim.

Ni lepa, ni zala,
ni dekle za me,
pa pod noge si gleda,
pa švedraso gre.

Jaz nočem zaspene,
ne lene, pijane,
more prav štet,
pa še v glavi kaj 'met.

DEKLE

Pri peči sedi,
pa zobe muli,
zagrabil bi rad,
pa ne more si zbrat'.

Pod mizo je rigl,
za durmi je cvek,
za podgorške fante
jaz maram en drek.

Pobič se zdi,
da mu glihe kar ni,
pa v aržet pošlata,
po poln je uši.

Štam dousa je prešu
štam grta je šov,
sem pozab'la ga prašat,
po kaj je pršov.

Prešmentani fantič,
kak' si ti lubezniu,
si mi s'noči prnesu
'nih zmučkani sliv.

Rad bi se rajtov,
si pa prešajtrov,
noge vse krive 'maš,
plesat ne znaš.

Planinca bi vzela,
je pa pre trep,
za zizej pošlata,
pa misli, da je hleb.

FANT

Na sosedovi gorici
pa raste lapuh,
ko 'ma sosedova Micka
tak' velik trebuh.

Brez ženskega telesa
ne prideš v nebesa,
ker žensko telo
te pač pelje v nebo.

Kol'kor je nas
pa ta gorš' sem jaz
pa s ta lepšim dekletom
plešem koj jaz.

Tam dovsa po trati
je padla trikrat
pa zavoljo tega,
ko za fantom je šla.

Konjiča bom kupil,
bom furat' začeu,
bom podgorske deklete
za lujenke vzeu.

Brezova trta
in jevševa gož,
Micka bo žena,
a jaz pa njen mož.

Nikar se ne bran'
da bi moja ne b'la,
ko so te mamka oblubili,
ko si še v zibelki b'la.

DEKLE

Sam dousa je prešu,
en pavrski sin,
bi pa rad plesal,
pa nima za čim.

Le hodi ti k meni,
boš videl, kaj bo,
če očka te najde,
otepel te bo.

Moj fantič je Peter,
pa pleše kot veter,
firtuh 'ma bev,
ko je zmiraj vesev.
Prešmentani fantič,
in tvoje telo
se mi je že tedaj dopadlo,
k' je še v zibelki b'lo.

Kaj bi me marale,
če bi trpele,
ko bi le fantiče
lepe imele.

Tisti bo moj
ko bo prišel nocoj,
mi bo roko podaul
in zraven mene zaspau.

Drava na ovinke,
je ketna na glide,
moj pobič je daleč,
pa redkokdaj pride.

Počasi so starejši svatje, ki so bili blizu doma, šli malo počivat, ostali starejši pa so šli na skedenj na seno, ali so se poskrili v podstrešne sobe, da bi imeli bolj mir, ker so bili muzikantje vseh muh polni in so jih vezali, skupaj šivali z domačim sukancem, jih prenašali na nosilih za nošenje prašičev ob kolinah, jih namazali in podobno.

Anica Meh
(se nadaljuje)

Plešivčki rod je zagotovo eden najstarejših, še ohranjenih koroških rodov. Ledinsko ime veleposesti in priimek lastnikov je povzet po 1694 m visoki gori Plešivec. Po zgraditvi cerkve, posvečeni leta 1603 sv. Uršuli in njenim tovarišicam, poimenujejo romarji in za njimi tudi okoliški prebivalci ta najvzhodnejši vrh v Karavankah, Uršlja gora.

V rodovniku, ki ga imajo Plešivčnikovi izdelanega od leta 1770, pogosto zasledimo moške potomce z imenom Georg, kar v slovenščini pomeni Jurij. Eden od teh si pridobi plemiški naslov. Arhivi hranijo njihov rodovni grb ščitaste oblike s pokončnim levom v sredini. Arhivski zapisi pričajo, da so Plešivčniki imeli na svojem dvoru tako imenovani "živalski park". V njem so najverjetneje imeli različne vrste avtohtone lovne divjadi, med njimi pa zagotovo jelene, saj so se na Prevalje in v okoliške kraje vozili z jelenjo vprego. Imeli so veliko služabnikov. Vsak dan, razen nedelje, so spekli po petindvajset hlebov kruha. Za razvedrilo in dobro počutje so imeli tudi svojega dvornega norca. (Gornje je povzeto po arhivskih dokumentih)

Natanko pred sto leti zapustijo Plešivčko poslednji lastniki te veleposesti in se razsелиjo po okoliških dolinah in krajih. Žive mladike njihovega rodbinskega drevesa srečamo danes vse do Trbiža, v dolini Podjune, v Labotski dolini ter v podnožju Plešivca, v Mežiški in Mislinjski dolini. Dedi dr. Draga Plešivčnika odide leta 1873 na Leče, kjer se njegova družina preživlja s kmetovanjem in se čez leta preseli na Dobji dvor med Ravnam in Prevaljami. Eden izmed sinov, Dragov oče Jože Plešivčnik se poroči k Pristovu na Faro pri Prevaljah, kjer na ravninskem posestvu kmetuje in postane lesni trgovec. Od dveh sinov umre mlajši brat Franc in tako postane Drago edinec v družini.

Drago konča osnovno šolo na Prevaljah in se leto pred drugo svetovno vojno odloči za realno gimnazijo v Mariboru. Ve, da se tukaj učijo več živih jezikov in da mu bo znanje teh prišlo še kako prav. Stanuje pri stricu prof. dr. Francu Sušniku, zavednemu narodnjaku, ki svojo narodno zavest vcepi in dušo tudi svojemu nečaku. Slovenstvo mu postaja vedno bolj sveto, v mladi duši se mu zapreže.

Prehiti ga vojna, prvega razreda ne konča. Odide domov na Prevalje in se v jeseni vpiše na klasično gimnazijo v Celovcu. V tako imenovanem tretjem raju je bila to edina klasična gimnazija, saj jih vsepovsod drugod Hitlerjeva oblast odpravi kot nepotrebne. Učenje vseh drugih jezikov, razen nemščine, je nezaželeno, saj bo v bodoče vendar en svet, en narod, en jezik in en voditelj. Stanuje v trinadstropni hiši v Celovcu, domov se vozi le ob koncu tedna. Januarja 1944 se znajde Celovec pod anglo-ameriškim bombnim tepihom, zadenejo hišo, v kateri stanuje in ostane štiri ure zasut pod ruševinami. V nadstropju pod njim jih takrat umre sedemnajst. Po bombnem dogodku preselijo gimnazijo iz Celovca v Millstatt, Drago ne gre tja, odpelje se domov in nadaljuje šolanje v četrtem razredu meščanske šole v Mežici. Na poti med Prevaljami in rudarsko Mežico se sreča s partizani-terenci in se z njimi poveže. Opravi zanje vedno več kurirskih poslov, obveščanja in propagande mu zaupajo

vedno več. Zanesajo se nanj in to je vseč tudi Dragu. Doma imajo skrit radio, umaknjen očem in veselem, da vedo zanj le zanesljivi. Ob večerih poslušajo radio London, po katerem se oglašja dr. Alojz Kuhar, brat Prežihovega Vo-

Prim. dr. Drago Plešivčnik

ranca. Čeprav duhovnik in diplomat v begunski kraljevi jugoslovanski vladi, navdušuje v svojih govorih Slovence, naj se nemškemu okupatorju čim bolj uprejo. Petnajstletni Drago verjame radijskim sporočilom še toliko

terenskimi partizani. Domačim naročijo naj inscenirajo njihovo mobilizacijo, češ, ponoči so prišli oboroženi moške iz gozda in jih odvedli.

Za Draga se partizani odločijo, da bo najprimernejši za vodjo mladinske organizacije, ker ima šole in prirojeno sposobnost za pristne stike z ljudmi. Četudi še le štirinajstleten, se temu upre, hoče v borbene enote. Odide v prvi bataljon vzhodnokoroškega odreda. Ko se ta jeseni 1944 leta preoblikuje, odide v Bračičevo brigado na Pohorje in z njo v ofenzivo v gornjo Savinjsko dolino. Koncem decembra 1944 ga pošljejo v šolo za radiotelegrafijo pri glavnem štabu NOB Slovenije, ki je bila takrat v Črnomlju. Veliko noč leta 1945 dočaka še v šoli, nakar spremenijo oficirsko šolo v zaščitno enoto pri glavnem štabu Slovenije, ki se iz Črnomlja premika proti Čabru in Sušaku, odkoder naj bi šli proti Trstu. Dogodki se proti koncu vojne spreminjajo iz dneva v dan hitreje in namesto v Trst odidejo proti Ljubljani. Še ne šestnajstletni Drago vkoraka z osvoboditelji oziroma z glavnim štabom NOB Slovenije 9. maja 1945 v Ljubljano. Radiotelegrafsko šolanje nadaljuje v prostorih poljanske gimnazije in jo meseca julija konča. Prejme oficirski čin zastavnika ter postavijo ga za komandanta radijske telegrafskih zvez v prvi KNOJ brigadi v Ljubljani. Uslišijo mu željo, priti bliže doma, in ga premestijo v Logarsko dolino k enoti, ki je

Prim. dr. Drago Plešivčnik

bolj, ker jih podaja njihov koroški sorojak, rojen v Kotljah. Kadar po vlaku ali kje druge govorijo fantje med seboj slovensko, jih nemško usmerjeni vrstniki prebunkajo. To narodno zavest, vcepljeno od doma in strica dr. Sušnika, v njem še bolj podžge in do takšnih se spočne v njem prezir.

Tudi dr. Sušnik ima s partizani dobre zveze, predvsem s svojim nekdanjim dijakom iz mariborske gimnazije inž. Pavletom Žavcarjem, s partizanskim imenom Matjaž. Nemci nekaj o tem zvedo in ga s Prevalj premestijo za bibliotekarja v šentpavelski samostan. Drago ga gre večkrat obiskat in takrat si spet rečeta katero zaupno za naprej. Ko odpeljejo dr. Francu Sušnika v taborišče Dachau, postane do Nemcev do kraja uporen. Tudi zaradi tega, ker so njegovo teto in strica izselili že leta 1941 v Srbijo, kot skoraj vse njegove slovenske učitelje in duhovnike. Izrazni vir Slovencev uničijo.

Poveže se z dvema svojih let: z Markom-Milošem Jeromelom in Frančkom Jazbecem. Ustanovijo trojko, ki hoče k partizanom. Partizani se nad njimi ne navdušujejo, ker so premaladi. Navsezadnje se jim domislica le posreči: ob železniški progi postavljeno uto s telefonom zažgejo. Partizanom sporočijo, da so jih pri dejanju zalotili železničarji in da so v nevarnosti. Morajo od doma. Odidejo in prvo noč prenočijo v Kurnikovem lesu oziroma v Plešivčkem gozdu. Tam počakajo na zvezo s

varuje mejo. Tik preden dopolni šestnajst let, izide odredba, da lahko odidejo domov vsi, ki želijo v nadaljnje šolanje, če niso starejši od šestnajst let. Dragu manjka le še kakšen dan in ko pride domov, je dopolnjeno šestnajsto že za njim.

Dr. Franc Sušnik ustanovi tiste ješeni na Ravnah gimnazijo. Na njej se vpiše Drago v peti letnik, višjih ni bilo, in petič v šolo s srednješolskim rangom: Maribor, Celovec, Mežica, Črnomelj, Ravne. Tu maturira leta 1949 z odliko, kljub mnogim opravljenim funkcijam, ki mu jih določijo: predsednik mladinske organizacije, komandant prve delovne brigade Pavleta Žavcarja, ki začne med počitnicami 1948 graditi novo gimnazijsko poslopje, ipd. Partijski komite ga nagovarja za diplomatsko šoli, a jih ne uboga, tudi oficirska mu ni všeč, saj mu vojaška disciplina ni bila nikdar preveč pri srcu. Z lahkoto pa se odloči za študij medicine, pravzaprav oba, tudi njegova gimnazijska sošolka in poznejša življenjska sopotnica in žena dr. Berta Ring, specialist za otroške bolezni v isti bolnišnici. Poročita se že kot študenta in leta 1956 diplomirata na ljubljanski medicinski fakulteti.

Drugo leto bo štirideset let, odkar je kot zdravnik prestopil prag bolnišnice v Slovenjem Gradcu in tu namerava do svoje upokojitve tudi ostati. Specializacijo iz splošne kirurgije je opravil v Ljubljani in bil pozneje

na izpopolnjevanju v Švici, Nemčiji, na Norveškem in v Ameriki.

Delo na poškodbenem oddelku za starejše zdravnike nekoč ni bilo preveč zanimivo. Ko leta 1964 ustanovijo v bolnišnici oddelke za poškodbe, so prav vsi zadovoljni, da prevzame njegovo vodstvo dr. Drago Plešivčnik. Takrat poškodbe v prometu še ne predstavljajo najpogostejših nujnih posegov. V glavnem pripeljejo na oddelke poškodovance pri delu: delavce, kmete, rudarje, gozdne delavce in podobno. Danes je drugače, mnogo preveč je prometnih nesreč in med poškodovanci se znajdejo ljudje vseh slojev. Veliko je odvisno od zdravnika in pravočasnega ukrepanja, pove dr. Drago Plešivčnik, ali bo poškodovani ostal živ in v kakšnem stanju bo, ko bo ozdravel. Kot poslanec v prvem državnem zboru, se leta 1990 zavzema za izboljšanje urgentne medicine. Trdi, da mora biti zdravstvo organizirano tako, da je zagotovljena nujna medicinska pomoč na kraju nastanka nesreče in to čimprej. V tem ga podpre Slovenska akademija za znanost in razvoj ter vsi kirurgi. Z reševanjem njegove pobude ni danes prav nič zadovoljen, saj posebni zakon oziroma pravilnik o tem v državnem zboru še danes ni sprejet.

Primarij dr. Drago Plešivčnik zmore veliko. Vidno je uspešen v stroki, dobro pa mu stečejo tudi organizacijski posli. Leta 1970 postane predstojnik kirurgije, hkrati je takrat

v Zvezni skupščini v Beogradu zahteva zakonitev neenakih pokojnin, saj je življenje v Sloveniji mnogo dražje kot na primer v Makedoniji. Pozneje se leta 1965 kot poslanec v Republiški skupščini zavzema za izboljšanje pokojnin Maistrovih borcev in v prvem parlamentu samostojne Slovenije za takojšnjo ureditev pokojnin svojem padlih v boju za osvoboditev Slovenije.

V državnem zboru Slovenije, kjer je poslanec od leta 1990 do 1993, se zavzema za policentrični razvoj države, v kar pa upravičeno dvomi, saj so skoraj vsi, ki o tem odločajo, iz Ljubljane. Tudi za prejšnjo slovensko zastavo z zvezdo se postavi v bran. Potrebno jo je kvečjemu arhivirati, ne pa je zavreči, kot so hoteli nekateri in jo nadomestiti s kakršnoli primerno.

V svojem mandatu oporeka tudi ministru za promet in zveze, ki s proračunskim denarjem krpa le stransko ožilje cest, namesto, da bi najprej vzpostavili normalen pretok prometa po glavni aorti od Šentilja do Kopra. Šele potem bi se lahko gospodarno izkoristila tudi periferna mreža in zagotovil bolj normalen promet iz gospodarskega in turističnega vidika za celotno Slovenijo. Na takšno misel ga pripelje izkušnje iz kirurgije, kjer je nujno najprej vzpostaviti normalen pretok po aorti (glavni odvodnici), saj lahko stransko ožilje šele po tem resnično funkcioniра. Podobnih

pridejo do spoznanja, da je zares bolnik tisti, ki se mu je potrebno z vsem znanjem in možnostmi posvetiti. Morda zaradi tega, ker želimo biti med prvimi pri uvajanju kakršnekoli novosti v medicini. Tako smo bili med prvimi, ki smo kostolome začeli zdraviti s ploščicami in vijaki. Prej smo uporabljali v te namene samo mavec. Vseskozi posodabljam posege v urologiji, v endoskopski kirurgiji in podobno. Trudimo se skratka vsi, od zdravnika do ostalega osebja, da bi se bolnik počutil kar se da dobro, vsi pa vemo, da bolnišnica ni hotel z vsem udobjem.

Za vse gornje si prim. dr. Drago Plešivčnik ne pripisuje le svojih zaslug, zagotovo pa jih ima pri vsem tem veliko veliko. Od prvega zdravnika pred 97. leti, dr. Ivana Harpfa, primarija kirurgije do vseh, ki so v tej bolnišnici zaposleni danes, se iz generacije do generacije prenaša čut, znanje, hotenje in odgovornost za čim boljše počutje in čim uspešnejše ozdravljenje vsakogar, ki v tej hiši išče pomoč. Kot bi vse to generacije ena od druge dedovale.

Prim. dr. Drago Plešivčnik zna biti tudi skeptičen, celo hud in nezadovoljen. Na zgrajen hidroelektrarniški jez na Golici, kjer so v ta namen zajezili del naše Bistrice, gleda s skepto in ima vso to početje za veliko nasilje nad naravo. Nikakor ne odobrava tako zgrajene slovenjegraške obvoznice, kot je sedanja. To je "mestna transversala" pove, ne pa obvoznica. Res je rešila samo središče mesta, sicer pa je mesto presekala na dva kraja. Slovenj Gradec je s tem postal brez prijetnih povezav periferije s središčem, hrup in plini še vedno ostajajo v mestu. Lahko bi izbrali boljšo varianto.

Prim. dr. Drago Plešivčnik ne zaupa svetnikom. Kot direktor bolnišnice zaupa svojemu strokovnemu osebju, njihovu znanju in njihovim rokam. Eden pa mu je le pri srcu in sicer Janez Nepomuk. Tega češkega svetnika in visokega cerkvenega dostojanstvenika je dal kralj Václav leta 1393 zvezanega vreči z mostu v reko Vltavo zaradi tega, ker mu ni hotel izdati, kaj se njegova žena kraljica Ivana Zofija spoveduje. Bil je namreč njen spovednik. Postal je mučenec spovedne molčečnosti. K podobni molčečnosti je v prispodobi zavezano tudi vse bolnišnično in zdravstveno osebje, zdravnike pa k temu zavezuje itak Hipokratova zaprisega. Morda je tudi zaradi tega slovenjegraška bolnišnica prijaznejša in zaupanje med bolniki in zdravniki večje. Drugo leto bo bolnišnica praznovala 100 let, prim. dr. Drago Plešivčnik pa 34 let manj. Praznoval bo tudi 25 let kot direktor bolnišnice. Za svoje življensko delo je prejel medaljo za delo z zlato zvezdo. V prostem času se ukvarja z restavriranjem ranjenih umetnin.

Ko poslušas prijazno izpoved prim. dr. Draga Plešivčnika, začutiš, da izgovarja besede: Človek, Domovina, Slovenec, Narod, Spoštovanje, Prijaznost, Ljubezen, Zaupanje z veliko začetnico. Na kraju želi, da bi večne vrednote sveta spoštovali in na njem človeka cenili.

Hvala lepa!

Andrej Šertel

Plešivčnik, dober dan

tudi vodja poškodbenega oddelka, prevzame direktorstvo, povrh pa je še zvezni poslanec. Delo v političnih organizacijah ga zasleduje vse življenje. Morda je pravilna podmena, da se tega niti ne izogiblje preveč, saj se sadovi njegovih mnenj in predlogov vidijo tudi na tem področju. V letih 1969 do 1974 je poslanec v Zvezni skupščini Jugoslavije v Beogradu. Na seji poročajo o zdravstvenem stanju narodov Jugoslavije, kjer navajajo problematiko uši, garij, tuberkuloze, malarije, tifusa, legarja in podobno. V zvezi z zatiranjem teh boleznih sprejemajo v skupščini zakone. Opozori jih, da je nemogoče imeti enotno zakonodajo za vso državo, saj pri nas v Sloveniji teh boleznih skorajda ni, umre pa pri nas vsako leto čez petsto ljudi na cestah, več tisoč pa se jih poškoduje, kar v drugih republikah takrat ne predstavlja še nobenega problema. Zaradi mišljenja, da je takšno zakonodajo treba obravnavati za vsako republiko posebej, ga skoraj označijo za separatista, navsezadnje pa mu to le uspe.

V letih 1965 do 1969 je poslanec v zdravstvenem zboru Slovenije. Zavzame se za našega kmeta in zbor prepriča, naj se uzakoni obvezno kmečko zdravstveno zavarovanje in se pravice do zdravstvenih storitev izenačijo z onimi, ki pripadajo delavcem. Na njegovo pobudo in zavzemanje za takšno rešitev se tako pozneje tudi zgodi.

Nasploh se vsepovsod in vseskozi zavzema za pravičnejše socialne pravice borcev. Že

vzpodbud in zavzemanj za različne dobre stvari bi lahko v političnem angažiranju prim. dr. Draga Plešivčnika še naštevati. Tudi zaradi tega je bil izvoljen vedno, kadarkoli je privolil v kandidature.

Na vprašanje, zakaj se po pripovedovanju številnih pacientov počutijo bolniki v slovenjegraški bolnišnici bolje kot v drugih, zmigne z rameni, kot da temu ne verjame popolnoma. Potem le doda svoj morda: morda zaradi tega, ker imamo nujno potrebne prostore kolikor toliko urejene, saj smo se vseskozi trudili bolnišnico dograjevati, posodabljali in preurejevati, kolikor se je le dalo. Najemali smo kredite, gospodarno vlagali denar iz samoprispevkov, desetkrat pretehtali možne vloške iz proračunskih sredstev in podobno. Res smo veliko postorili, vendar še veliko potrebujemo. Morda zaradi tega, ker imamo večino srednjega medicinskega kadra iz domačih okoliških krajev. Tako pozna osebje paciente že iz vsakdanjega življenja, bodisi, da so si sorodniki, prijatelji ali znanci, saj je takšen stik med njimi nujno bolj pristen. Tudi do čisto tujih pacientov potem ne more biti kako bistveno drugačen. K pretežno domačemu medicinskemu kadru je veliko pripomogla naša slovenjegraška srednja zdravstvena šola, ki vzgaja kvaliteten kader. Zdravniki sicer še niso vsi takšni, kot bi želeli, vendar se temu voljno prilagajajo. Mlade generacije imajo pač na vse nekoliko svoje poglede. Vsi pa prej ali slej

NE MUČI ŽIVALI

Moj oče je bil po srcu zelo dober človek. Bil pa je tudi on, kakor večina moških, zelo nagle jeze. Tako se je moral včasih prav sam obvladati, da ni storil kaj slabega. Nas otroke nikoli ni tepel, zalegla je ostra ali tudi dobra beseda.

Eno pa je bilo, kar moj oče ni mogel prenesti: mučenja ali trpinčenja živali. Če je to videl, je vzkipeł... Ker je bil tesar, je obhodil veliko krajev, največ hribovitih. Ker je želel zaslužiti, je moral nekoč visoko v hribe k velikemu kmetu, da bi mu naredil nov skedenj. Nikoli prej še ni hodil tam. "Bom že našel," si je rekel "malo bom grede povprašal." Dolgo je hodil skozi gozd, in ko je skozi drevesa zagledal veliki travnik, je obstal. Od blizu je slišal kričanje, kletev in odmev udarcev. Naredil je še nekaj korakov in videl kako močan, velik in robat kmet pretepa vole, ker niso mogli iz gozda na travnik potegniti težak voz hodov. Kmet je udrihal naprej in ni videl mojega očeta, ko je za njegovim hrbtom gledal to trpinčenje. Že prej si je pripravil močno šibo in z njo nenadoma začel mahati po kmetu. Dobro ga je kaletil po hrbtu in po rokah, rekel pa ničesar.

Med stokanjem je rekel kmet: "Človek božji, ali si nor? Kaj delaš z mano? Kaj sem ti storil?"

"Meni nič, ampak tvoja vola pogledj, kaj si storil njima?" odvrne oče in zamahne po njemu še enkrat. Kmet ga je prosil, naj neha. "Da si boš za vekomaj zapomnil, da ne smeš mučiti živali!" mu jih je oče trosil še naprej. "Vendar vidiš, da si preveč naložil. Zato ne morejo iz te jame ven."

Kmet se je sesedel na tla in tudi en vol je padel po tleh. Drugi je prestrašen gledal nazaj, kdaj bo spet udarilo po njem. Nato pogleda kmet očeta navzgor in vpraša: "Kako pa naj storim drugače, saj vendar vidite, da sem čisto sam?" Zdaj se je tudi oče usedel zraven njega, voli pa so težko sopli in postajali so potni.

"Pomagaj ti bom," reče oče. "Najprej bova vrgla nekaj hlobov dol in pomagala voz poriniti pri zadnjih kolesih, ki so že napol pogreznjena v blato." Stori sta tako.

"Hej, Bolčič!" je lepo rekel kmet in voli so takoj potegnili. Tako so pripeljali voz iz gozda na travniško pot. Tudi ta je vodila navzgor, vendar ni bila več tako strma.

"Kam ste pa vi namenjeni?" vpraša kmet, ves zadovoljen, očeta. "Morda veste, kje je pri Obromu?" mu postavi vprašanje tudi oče.

"To sem jaz, to smo mi," odgovori kmet. "Niste morda tisti mojster, ki bi nam moral postaviti nov skedenj?" vpraša.

"Da, da, jaz sem tisti," pritrudi oče. Medtem se je že prikazalo zgornj veliko in dotrajano gospodarsko poslopje.

Ko so pripeljali hlobo na dvorišče, pokliče kmet ženo: "Roza! Hitro daj kuhat klobaso. Prišel je mojster, ki nam bo delal nov skedenj."

"Za božjo voljo, kakšen pa si?" se začudi žena na hišnih vratih. "Saj si ves marogast po obrazu."

"Ah, nič," odvrne kmet. "Ostroge so me opraskale."

"Zdaj se pa lahko kar odpravim nazaj," se, napol potihem, pošali oče.

"Kaj takega pa ne!" odvrne kmet ves prijazno. "Naslednji teden bi radi že začeli z delom." Ves čas, kar se je oče še zadrževal pri kmetu, ni ta niti z besedico omenil o dogodku v gozdu.

Pomislila sem, kako je danes vendar takšno delo kmetom olajšano, ker imajo boljše ceste in traktorje. Živina ne trpi več toliko. To, kar sem napisala, pa je resnični dogodek, saj ga oče nikoli ni pozabil.

Ana Uršej

BUTARE IN OROŽJE

Cvetna nedelja! Po dolgih letih je bila spet živahna kot nekoč v starih časih, ko je bil prejšnji dan živinski in kramarski sejmen in se je kramarski nadaljeval še v nedeljo. V šentilj pod Turjakom so takrat prihajali ljudje od blizu in daleč. Tri gostilne so bile polne ljudi, ki so po končanih kupčijah pili likof. Na samo cvetno nedeljo je vsa vas valovala od pisanih trakov butar. Fantje so kupovali dekletom pisanke. To so bile pomaranče in lectova srca z ljubezenskimi napisi, simboli skrbi za zakonske zveze in potomstvo. To so lepi spomini na čase mladosti, na prve ljubezni in poznanstva. Gospodinje so kupovale največ lončarske izdelke, da so nadomestili tiste, ki so jih med prejšnjim letom izrabili ali razbili: "štecne" za peko šarkljev, latvice za mleko, vrče za mošt, lonce za rože, kahle za krušne peči in podobno, moški pa razno orodje iz lesa ali železa, obutev, obleko

in tako dalje. Otrokom so starši kupili malo sladkarij, kakšno piščalko ali drugo igračo in to je bilo vse.

Tudi letos sem se motal med pisano množico ljudi in trakov butar ter pregledoval kramarsko robo. Pogled se mi je ustavil na igračah, ki so me neprijetno presunile. To so bile brzostrelke z venci nabojev, puške in pištole ter še kaj podobnega. Takšne igračke so starši kupovali svojim predšolskim otrokom. Med butarami, simboli veselja, življenja, pomladi in nazadnje vere, so se sprehajali otroci s simboli smrti, nasilja, solz, kar danes vlada nedaleč od nas. Mi, ki smo med zadnjo vojno bili prisiljeni nositi to orožje in ga tudi uporabljati, takšne igračke težko gledamo v rokah otrok.

Ko se je na Hrvaškem pričela vojna, sem bil pri sosedu na obisku. Prišli so na obisk tudi njihovi sorodniki z majhnim dečkom. Na rami mu je visela brzostrelka. Snel jo je in nameril cev v vsakega izmed nas z vzklikom: "Bum,

bum, bum!" Streslo me je od začudenja. Ne nad otrokom, ki še pač ni imel toliko pameti, ampak nad očetom, ki je svojega sinka s po-nosom opazoval in ga že tako mladega navajal k nasilju in veselju do ubijanja.

Še najmanj pa gredo skupaj ozaljšane butare in orožje na praznik vere v življenje, odrešenje in ljubezni do človeka, kar pač vsi prazniki okoli velike noči so. Še prehitro lahko pride dan, ko bodo orožje ti današnji otroci morali uporabljati. Vzgojeni v duhu nasilja, bodo nasilje soljudem tudi povzročali.

S takšnimi in podobnimi mislimi ter razočaran nad starši, ki imajo do svojih najmlajših takšen odnos, sem odhajal z letošnjega sejma na cvetno nedeljo domov. Ni prav, da navajamo že svoje najmlajše na igračenje z orožjem, ki povzroča človeštvu toliko gorja in solz, namesto, da bi jih navajali na mirno sožitje do sočloveka in na delo za mir.

Jože Krajnc

TA TEDEN BOŠ MUHAL TI!

Nadležni mrčes je zagotovo starejši kot človeštvo. kako so ga v davnih časih zatirali, ne vemo, znano pa nam je, kako so se ga otepali naši neposredni predniki. Lovili so muhe na posebne lepljive trakove, največ pa so jih pobijali ročno z različnimi pripomočki.

Sodobno življenje in osebna higijena sta v razvitih deželah dvestindevetdeset odstotno uničila bolhe, uči in stenice, še vedno pa smo kljub vsemogočim kemijskim sredstvom brez moči proti muham, mušicam in komarjem. Občasni pojavi naglavnih uči pri šolskih otrocih so danes kaj hitro odpravljeni.

Muhe so najbolj nadležne pri jedi. V boju za svoje preživetje se množično podajajo v smrtno nevarnost. Na stenice, še vedno pa smo kljub vsemogočim kemijskim sredstvom brez moči proti muham, mušicam in komarjem. Občasni pojavi naglavnih uči pri šolskih otrocih so danes kaj hitro odpravljeni.

jedjo so muhe odganjali z rokami ali s kakšnim predmetom. Ponekod so to delo mehanizirali. Na strop, nad mizo so pritrdili leseno os, na kateri so premikali lahko leseno loputo. Tako narejen piš je vsaj za silo odganjal roje muh, ki so vztrajno oblegale mizo. Ponekod so premikali loputo na nožni pogon. V nekem kmečkem etnološkem muzeju sem takšno loputo videl. Na vprašanje, kaj je to, pa sem dobil odgovor: "Fur Fliege jagen".

Ker so jed zajemali iz skupne skledje, je bil tisti, ki je odganjal muhe, prikrajšan pri jedi. Zato so delali to izmenoma, celo za kazen. Tako je nastal izrek, ki sem ga uporabil za naslov.

Ob nedeljah in praznikih je bil na kmetih spremenjen jedilnik. Jutranja glavna jed je bila kuhano "povojeno" svinjsko meso, ki so ga jedli s krompirjevim "zosom". V juho od prekajenega mesa, ki ji na koroškem rečejo "suha

župa", so narezali črn hruh, če pa so imeli belega, je bila jed še boljša. Za nedeljsko glavno jed so bili ponekod tudi "nudli". Južina pa je bila tega dne ponavadi skromna. Običajno je bil za južino ječmenček.

Ta sprememba jedilnika je bila zaradi tega, da so imeli potem ves dan prosto, kar je veljalo predvsem za hlapce in dekle. Po maši so lahko šli vsak svojo pot, bodisi po opravkih ali obiskih. Ker so prihajali domov ob različnem času in posamič, je bil nekdo pač zadnji. Temu so naložili kazen: Ta teden boš muhal ti!

Zgodbo o nadležnih muhah naj zaključim s primerjavo iz politike: Nadležna muha doseže svoj cilj. To velja za politične stranke, še bolj pa za posamezne politike. Z vsemi sredstvi poskušajo priti na stolček in obsedeti na njem. Učinkovitega kemičnega sredstva proti temu še nimamo.

Ajnžik

NAJVIŠJI SNOP V MISLINJSKI DOLINI

Za letošnjo cvetno nedeljo so kmetje iz Žabje vasi, v fari Šmartno pri Slovenj Gradcu, izdelali snop, ki je meril v višino kar štirinajst metrov. Trdijo, da je bil v Mislinjski dolini najvišji. Zanj so porabili celo traktorsko prikolico šibja in drugih dodatkov. Naredili so ga pri kmetu Avsu v Žabji vasi. Za drugo leto obetajo še nekaj metrov daljšega. Na sliki: Danilo Knap, Rado Priteržnik, Andrej Plevnik, Ivan Hribernik, Jurij Priteržnik, Milan Krajnc in Štefan Vranjek nesejo požegnani snop iz šmarške cerkve.

Foto: F. Jurač

Pegel velikan. - Foto: L. Mori

PRI NAS PRAVIMO SNOPU PEGEL

Že nekdanji fantje in moške tekmovali med seboj, kateri bo prinesel najlepši in najvišji pegel, na cvetno nedeljo k žegnju. Pa tudi med sosednjimi farami so tekmovali. Večkrat je pegel segel do zvonikovih lin v turnu.

Kar enajst metrov visok pegel so prinesli na Pernice k žegnju: Janez, Damijan in Lipnikov Jožek. Zaradi močnega vetra ga niso mogli postaviti ob turn. Rekli so, da bodo morda drugo leto prinesli še večjega.

Ludvik Mori

ŠENTILJSKI STRELCI in BABNIKOVA GODBA

V Šentilju pod Turjakom so že pred drugo svetovno vojno ustanovili društvo strelcev, še mnogo prej pa Babnikovo godbo. Tako godba kot tudi strelci še danes v Šentilju aktivno delajo. Ob letošnji velikonočni vstajenski procesiji so strelci po starem običaju pridno streljali na možnarje, godbeniki Babnikove godbe pa so pod vodstvom Petra Tovšaka zaigrali več narodnih. Da se je društvo strelcev ohranilo še do danes, gre zasluga predvsem vodji Andreju Krenkerju.

Tekst in foto: F. Jurač

OPTIKA
JURIJA PODGORŠKA,
GLAVNI TRG, SLOVENJ GRADEC

NUDI 15% POPUST PRI NABAVI KOREKCIJSKIH
OČAL ZA BRANJE IN GLEDANJE NA DALEČ.
POPUST VELJA OD 15. MAJA DO 15. JUNIJA,
S TEM KUPONOM.
ZA VSE INFORMACIJE PA LAHKO POKLIČETE
NA TEL. ŠT. 0602 43-470 IN 063 852-773.

KUPON

V SPOMIN
JOŽETU GOLOBU

10. maja je minilo tri leta,
odkar nas je v štiridesetem
letu starosti zapustil
dragi sin, brat in stric

JOŽE GOLOB
iz Mežice.

Dragi Jože, v tvojem domu še vedno vlada praznina, ki se ne bo nikoli zacelila. Še posebno te pogrešata mama in ata, katerima si bil v veliko pomoč.

Žaluoja starša, sestra z družino, brat
in drugi sorodniki.

Mihaela Lenart

ČEBELA

Letošnji topli pomladni žarki prijetno grejejo moje telo in fantazijo. Sedim ob šopu pomladanskega vresja in se oziram po dolini brez gozda. Iz spomladanskega razmišljanja na Matvozovem sedlu nad Črno me zdrami čudno brenčanje. Na vresov cvet se je vsedla čebela. Zazrem se v njo, zdi se mi kot deveto čudo. Le iz katerega čebelnjaka jo je zvalilo toplo sonce? Morda je v bližini kakšno votlo drevo? Saj to ni mogoče, sedim vendar na robu zapljinjene doline nad Žerjavom. Pred leti ni bilo opaziti življenja med ostro travo, edinim ostankom nekdanj bogatega gozda. Plin, še posebno pa svinčeni prah in žveplov dvokis, sta v bližnji preteklosti odvrčala vsakega sprehajalca, da bi zavil v nekdanj prijeten Brezov gaj.

Majhna čebela se ne more ločiti od drobnih cvetov vresja, moj pogled pa ne od čebele. Torej se le vrača življenje v to, od "človeka spočeto" mesečevo deželo. Živahna čebela mi daje upanje, da bomo v Črni le zadihali svež zrak. Nočem razmišljati ali je v cvetnem prahu, katerega tovari na svojih nogah drobna čebela, zadosti vitalnosti, da bo uspelo čebeli oploditi pestiče za plod in seme. Vse to zaradi tega, da si ne bi zbrisal prijetnega upanja, katerega mi je dala čebela na vresovem cvetu.

Iz pomladanskega razmišljanja me je zdramila mravlja, ki je še pravi čas odletela v varno zavetje gozda na drugi strani pobočja. Mene pa je pregnal bližajoči se temni oblak, kateri mi bo vsak trenutek odvzel toplo sonce.

Gorazd Mlinšek, dipl. inž. gozd.

18. SREČANJE MLADIH ČEBELARJEV SLOVENIJE

DOBIMO SE PRED ŠOLSKIM ČEBELNJAKOM OSNOVNE ŠOLE
PREŽIHOV VORANC NA RAVNAH NA KOROŠKEM
V SOBOTO, 20. MAJA 1995.

SPOZNALI BOSTE NAŠE IN ČEBELARJEVO DELO.
OBLJUBLJAMO VAM MEDENO SREČANJE BREZ PIKOV!

MARTIN DORNIK

gele Dornik, na kmetiji p.d. Dornik nad Trobljami. Kljub skromnemu življenju, je v krogu treh sester, treh bratov ob skrbni materi in očetu preživljal srečno otroštvo.

Po končani osnovni šoli se je zaposlil v tovarni Gorenje Fecro. Po nekaj letih težkega dela se je zaposlil v TUS-UTEKS v Slovenj Gradcu, kjer je delal do invalidske upokojitve.

Leto 1986 je spoznal ženo Zvonko, skupaj z njo si je ustvaril družino ter v letih trdega dela in odrekovanja tudi topel in prijeten dom. Napolnila sta ga s sinom Markom. Vendar tebi, dragi Martin, srečno življenje ni bilo naklonjeno.

Že pred dvema letoma se je invalidsko upokojil zaradi bolezni srca, ki ni vzdržalo naporega dela. A danes je za vedno omahnil v smrt ter zapustil svoje najdražje: ženo Zvonko, sina Marka in hčerko Eriko, mamo, brate in sestre.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.
Ferdo Uršelj

Kogar Bogovi ljubijo, umre mlad.

Tako je zapisal pesnik. Tudi ti si nas zapustil mlad. Omahnil si pod težo bolezni, pa čeprav mnogo premlad.

V soboto, 21. januarja 1995, si v bolnišnici internega oddelka v Slovenj Gradcu, praznoval svoj 41. rojstni dan v krogu svojih najbližjih sorodnikov. Takat nobeden ni pomislil, da so se ti ure življenja že iztekle, saj si obljubil, da boš v ponedeljek že doma. A usoda je bila drugačna, že v nedeljo popoldan smo klonili glave in v naših srcih je zasklela bolečina, da je umrl pod težo bolezni.

Pred 41. leti je prijel na svet kot peti med sedmimi otroki Florjana in An-

ALOJZ KOLAR, dr. vet. med. 1927 - 1995

Ljudi, ki so se ob bolelih živalih znašli v stiski. Tudi njegovi veterinarski kolegi se ga bodo zagotovo spominjali najbolj zaradi njegove človečnosti in vesele družabnosti.

Leta 1959 se je Lojze poročil z ženo Metko, ki mu je rodila dva sinova. Na Prevaljah si je postavil dom, v srcu pa ostal vso življenje Hotuljce. Bil je pravi hotuljski samorastnik.

Zaradi finančne stiske v mladosti je svojo dediščino pri Brdniku na Brdinih prodal. Pozneje je odkupil nekaj zemljišča svoje domačije nazaj, si postavil vikend in veliko prostega časa na njem preživel. Tam je uspešno čebelaril, saj je imel do tega veliko veselja in kot veterinar tudi veliko potrebnega znanja pri tem. Malokdo ve, da je bil Lojze nekaj let po vojni tudi lovec.

Lojze Kolar je imel tudi dober igralški talent. Dokler je živel v Kotljah, ni bilo igre, kjer bi ne nastopil. Največji dar pa je poleg šaljivosti in neuničljive dobre volje imel za petje. Ljubil je naše slovenske in še posebej koroške narodne pesmi. Že med študijem v Zagrebu je sodeloval pri tamkajšnjem slovenskem fakultetnem pevskem oktetu. Prepeval je pri različnih zborih, največ pa pri "Vresu". Vresovci so ga tudi pospremili k zadnjemu počitku in zagotovili se nikoli ni bilo slišati na katerem pogrebu pri Barbari toliko prepevanja kot na njegovem pogrebu.

Pesem pravi: "Imel sem zvestega prijatelja, boljšega ni na svetu - prišla je smrt, prežgodaj ga je pokosila, meni, nam vsem, za zmeraj ga je vzela."

Vse, kar sem o Lojzetu Kolarju zapisal, sta zahrbtna bolezen in neusmiljena smrt uničili v slabem mesecu dni. - Sožalje vsem njegovim.

Počivaj v miru.

Rok Gorenšek

Lojze Kolar se je rodil 30. marca 1927 pri Konečniku v Kotljah. Izhajal je iz narodno zavezne Konečnikove družine in se med okupacijo domovine, kljub svoji mladosti, pridružil partizanom. Po vrnitvi iz vojske se je za kratko dobo zaposlil v železarni na Ravnah. Vseskozi je v njem tlela želja po šolanju in znanju. Pogoj za takratno šolanje je bilo prostovoljno udarniško delo pri gradnji železniške proge Samac-Sarajevo v Bosni. Odsel je v mladinsko delovno brigado in se leta 1948 vpisal na nižjo veterinarsko šolo v Kočevju. Ko je šolo z odličnim uspehom končal, se je vpisal takoj na srednjo veterinarsko šolo v Ljubljani in se po zneje vpisal na veterinarsko fakulteto v Zagrebu, kjer je leta 1959 diplomiral. Naslednje leto se je zaposlil na veterinarski postaji na Prevaljah, kjer je ostal vse do leta 1975, ko je prevzel mesto veterinarskega inšpektorja za koroško regijo v Dravogradu. To delo je vestno in uspešno opravljal vse do svoje upokojitve leta 1986.

Lojzetova želja in volja je dokaz, kako lahko tudi navaden delavec napreduje v življenju in šolanju, če ima za to pogoje in voljo. Kot veterinar, živinozdravnik, se je Lojze odlikoval s svojim obširnimi in temeljitim znanjem. Bil je dober strokovnjak, zlasti na terenu, ko so ga ljudje prosili za pomoč in jim je nikoli ni odrekel, ne podnevi, ne ponoči. Prav zaradi njegove izredne strokovne sposobnosti je bil imenovan za regijskega inšpektorja. Pokojni Lojze je nosil v sebi tudi vedno dobrodošlo vedrino: znal je ozdraviti in pomagati živalim, povrhu pa še potolažiti

V SLOVO BRANKO REBERNIKU

Žalostno so zapeli podgorški in šmarški zvonovi in kaj hitro se je v ponedeljek, dne 20. 3. 1995 v dopoldanskih urah razširila žalostna vest, da nas je zavedno zapustil Branko Rebernik. Vest je bila še toliko bolj neverjetna, ker je umrl v svojih najlepših in ustvarjalnih letih, star komaj 42 let. Za seboj je zapustil žalostna in potra srca svojih najdražjih in nas vseh, ki smo ga imeli radi.

Pokojni Branko je mladost preživel pod obronki Uršlje gore in Plešivca. Rodil se je 31. 8. 1953 na starodavni Kristavski domačiji nad Suhim dolom, v družini gozdnega delavca Franca Rebernika. Ljubezen do gozda in gozdnega dela je tudi Branka prevzela že v otroških in šolskih letih, katera je preživljal sredi Plešivskih gozdov, ki so dajali kruh njegovim staršem, bratom in sestrām, pozneje pa tudi njemu in njegovi družini. Leta 1959 so se preselili iz Kristavca v dolino, v hišico vrh klanca nad Suhim dolom. Od tu je hodil Branko v šolo v Razbor, tu je preživljal srečna otroška in fantovska leta. Zaposlil se je pri Gozdarskem obratu Slovenj Gradec v revirju Plešivec, kjer je bil poznan kot priden in vešč gozdni delavec-sekač, pri sodelavcih pa priljubljen, zvest in zanesljiv tovariš, ki je znal vedno spraviti vsakogar v dobro voljo.

Tudi Branko je kmalu, kot vsi fantje njegovih let, začel misliti na bodočnost in na lastno družino. Spoznal je pridno in ugledno dekle v Podgorju - Rotovnikovo Darinko. Leta 1977 sta se poročila in

Branko se je preselil na njen dom, na kmetijo nad Podgorjem odkoder se lepo vidi na domače Plešivške gozdove, kamor se je Branko vedno rad oziral. Tu je Branko preživljal svoja najlepša leta v krogu svoje družine - ljubeče in skrbne žene Darinke, pridnih in ubogljivih otrok in razumevajočih tasta in tašče. Hodil je na delo v gozd, obenem pa obdeloval in negoval domačijo in vzgajal otroke. Vendar pa se tudi Branko ni mogel izogniti svoji usodi. Zadel ga je nezgoda pri delu v gozdu, nato pa še nesreča s traktorjem. To in pa naporno delo v gozdu je načelo njegovo zdravje, ki se mu vkljub skrbni in ljubeči negi žene in otrok ni hotelo popraviti. Nazadnje je moral kloniti in za vedno zapustiti svoje drage.

Dragi Branko! V naših srcih in spominih boš živel naprej. Manjkal boš svojim sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem. Posebno pa te bo pogrešala tvoja družina, žena Darinka, sin Matjaž in hčerki Metka in Martina, ki so te ljubili in te ne bodo nikoli pozabili. Odpočij si mirno od težkega življenjskega dela na šmarškem pokopališču.

V imenu njegove žalujoče družine: žene Darinke, sina Matjaža, hčerke Metke in Martine, mame in sester, tasta in tašče ter ostalega sorodstva, se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin, jim pomagali in stali ob strani v najtežjih trenutkih ter dragega moža in očka spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospe Anici Meh za ganljive besede slovesa in pa njegovim gozdnim sodelavcem in prijateljem, ki so našega Branka še zadnjič spremljali in ga položili v hladno zemljo k večnemu počitku.

Za vse sorodnike, znance, prijatelje in sodelavce zapisal Branku v spomin

Rudi Rebernik

JOŽEFA GOSTENČNIK, pd. Renarca iz Podgore

*Ne jokajte za mano, tiho k grobu pristopite.
Pomislite kako hudo trpela sem.
Kako zavest ločirve, zame boleča je bila,
zato večni mir, brez bolečin, mi zaželite!*

Tako bi si želela in nam najbrž povedala, če bi se zavedala in lahko govorila naša nenadoma umrla Jožefa Gostenčnik, pd. Renarca iz Podgore pri Kotljah. Kruta, nepremagljiva bolezen jo je pokosila, jo iztrgala svojim dragim, Renarjevi domačiji in nam, ki smo jo poznali, komaj je dobro dopolnila 67 let življenja.

Rojena je bila pri Borovniku na Selah-Vrheh. Zgodaj si je morala začeti služiti kruh z delom in službo pri tujih ljudeh. Služila je pri Pokrzniku na Gornjih Selah, pri Kumru v Podgori, se učila šivati. Pogosto so jo klicali za pomoč pri delu k Lužniku in drugam po Kotljah. Leta 1957 je prišla k Renarju, kjer je iz "Borovnikove Pepe" postala Renarjeva Pepa, zakonska žena in gospodinja pri Renarju. Rodila je dva sina in dve hčerki. Ena hčerka ji je umrla. S tem, da je postala Renarca, se je rajni izpolnila srčna želja. Kajti bila je ambiciozna ženska, ki si je želela v življenju nekaj postati, nekaj doseči. Vse svoje sile in moči je vložila v vzgojo otrok in za krepitev in napredek

Renarjevega grunta. Povsod je viden njen delež in delo, ki ga je opravila. Ne nazadnje v novi stanovanjski hiši pri Renarju, ki je tik pred vselitvijo.

Njena prazgodnja smrt, bo gotovo zapustila veliko praznino, ki jo bo zelo težko zapolniti. Manjkala bo njena zgovornost, manjkala bo njena odločnost in njene organizacijske sposobnosti.

Poleg njenih dragih, bo njena smrt najhujše prizadela Renarjevo domačijo, kjer se bo poznalo, da je ni več.

Od rajne smo se poslovili v petek 24. marca na pokopališču pri Sv. Marjeti v Kotljah. Velika množica žalujočih in mnogo cvetja na njenem grobu, pove, da so jo ljudje poznali in jo imeli radi.

Njenim sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem so izrekli globoko sožalje: Rdeči križ Kotlje, Društvo upokojencev Ravne na Kor., Zveza borcev Kotlje, Kmetijsko gozdarska zadruga Prevalje, Krajevna skupnost Kotlje in govornika. V imenu cerkve se je poslovil hotuljski župnik Avguštin Raščan.

Rok Gorenšek

MARIJA SLEMENIK 1919 - 1995

Zastoj na cesti. Le čemu se vije kolona vozil po obvoznici mimo šmarškega pokopališča, se sprašujemo, ko gledamo skozi okno iz Matijeve kuhinje - težave pri odvijanju prometa. Najbrž bo na magistralni cesti Mislinja-Slovenj Gradec huda prometna nesreča, ugotavljamo, nezavedajoč se, da so pri Matijevi domačiji izgubili mater, babico in prababico. Novica, da je bila v prometni nesreči udeležena Marija Slemenik in na kraju nezgode tudi umrla, je naredila rano v srcu vseh tistih, ki so jo poznali, predvsem pa je boleča izguba za njene sorodnike.

Marija Slemenik, rojena Kavdik je svoje otroštvo preživela na kmetiji v Golavabuki na kmetiji z imenom Šmartnik. Kot peti otrok od osmih je bila rojena 4. aprila 1919. Delo na kmetiji, če ga opravljaš že od mladosti, se kar zakorenini v človeka. V času druge svetovne vojne, ko je bila Marija še kot dekle, je že okusila grenkobo vojnega razmerja. Srečevala se je tako z okupatorjem kot s partizani in takoj po vojni, leta 1945 se je poročila s Francem Slemenikom in družno sta zaorala ledino na kmetiji Matij v Šmartnem. V njuni zakonski zvezi so se jima rodile tri hčere in en sin. Čas, ko sta bila gospodarja na kmetiji Matij Franc in Marija ni Marija prinesel nič dobrega, saj je bolezen hitro načela zdravje moža, tako da je veliko bremen padlo na njena ramena. Leta 1961 pa je Marija ostala sama, kajti kruta usoda je

iztrgala iz zakonskega jarma moža Franca. Sama ni mogla obdelovati in delati na kmetiji, zato se je odločila, da kmetijo preda svoji hčerki Anici, ki se je leta 1962 omožila s Tonetom Jeromlom. Ne preveč dobro vzdrževana kmetija je bila potrebna temeljite prenove, tako da sta morala Tone in Anica začeti njunega življenja posvetiti delu in obnovi. Mama Marija pa je poleg pomoči pri gradnji in ostalih opravih varovala vnuki, ki so se rodili novima gospodarjema. Kmetija je pridobila novo gospodarsko poslopje ter hišo, v kateri je dobila Marija svoj bivalni prostor. Navajena dela in trdega življenja je Marija rada pomagala pri kmetijskih opravilih. Poleg težkih kmetijskih del je vedno našla čas za svoje hčerke in sina, s katerimi se je rada družila. V veliko veselje pa so ji bili vnuki in kasneje še pravnuki. Še posebno skrb je imela za hčerko Marjano in vnukinjo Branko, ki sta potrebni človeškega sočutja in posebne nege. Takšno skrb in nego ti lahko daje le mati, oz. babica, ki je v življenju okusila veliko hudih stvari in, ki iz nje veje dobrota in nesebičnost.

Tudi nekaj radostnih trenutkov je bilo v njenem življenju. Postala je babica in kasneje prababica. Še posebej rada se je poigrala s pravnuki, ki sedaj še ne vedo, da babičina roka nikdar več ne bo pogladila njihovih las ali jim ustregla v kakšni njihovi želji. Skromno ženo, Marijo Slemenik, ki je večkrat našla uteho tudi v molitvi in ji je korak zastal na poti k svoji prijateljici in sošolki Hainovi, bomo ohranili v najlepšem spominu. Vsem njenim najbližjim pa izrekam v imenu tistih, ki so jo dobro poznali, iskreno in globoko sožalje.

Rado Jeromel

KATARINA IZAK 1899 - 1995

Na pragu nove pomladi smo se 3. aprila ob prisotnosti velike množice svojcev, sosedov, prijateljev in znancev na božji njivi poslovili od Katarine Izak - Žavcerjeve matere, babice, prababice in praprababice iz sv. Primoža nad Muto, najstarejše krajanke tega kraja.

Žalostno so peli zvonovi, ko smo jo spremljali od doma, kot večkrat, ko je ona dolga leta zvonila številnim, ki so odhajali na božji vrt. Žavcerjevi materi so peli zvonovi še posebej otopljeno.

Zibel ji je stekla ob koncu prejšnjega stoletja pri Hribniku na Šemprimozu (sedaj Podlipje) kot najmlajši med petimi otroki. Svoja otroška in dekleška leta je Katica preživljala med starejšima bratoma in sestrama, ki so bila še posebej huda v letih prve svetovne vojne. Oče in oba brata so morali v vojsko in kot mlado dekle je moralo poprijeti za vsako delo. Prva svetovna vojna je Katici grenila najlepša dekleška leta, ker je bila vpeta v trdo kmetičko delo. Navsezadnje ga je vzljubila in ga opravljala vso svoje dolgo življenje, vse dotlej, dokler ji niso povsem opešale telesne moči. Skupni seštevke delovnih ur ali dni od zore do mraka bi zagotovo navrgli tri delovne dobe.

Kmalu po prvi svetovni vojni je Katarino zasobil Žavcarjev Blaž in jo leta

1922 pripeljal za ženo in gospodinjno na Žavcarjevo. Tu sta z možem uspešno gospodarila skoraj trideset let. V zakonu sta se jima rodili hčerki Katarina in Micka, katerima sta privzgojila ljubezen do dela in drugih plemenitih vrednot. Ko se jim je obetalo boljše življenje, jim je smrt vzela moža in očeta in tako je Katarina živela v vdovstvu polnih štiriinštirideset let. V vseh teh dolgih letih sta Žavcarjevo mater osrečevali hčerki in vnuki z družinami, ki so radi obiskovali toplo družinsko ognjišče. Žavcerjeva mati je našla za vsakogar, ki prestopi ta prag, prijazno besedo in tople nasmehe.

Žavcerjeva mati pa ni bila skrbna gospodinja in kuharica le doma, ampak je kuhala tudi na številnih ohceti in pogrebi, kamor so jo radi povabili. Povsod je bila priljubljena, saj je bil z vsemi v dobrem sožitju. Sovražstvo in prepri so ji bili tuji, vsako zlo je sproti zavračala, toliko raje pa je vsakomur pomagala iz stiske. Vsi, ki so kot "oferji" bivali v njihovi kajžici, so Žavcerjev dom radi obiskovali. Večkrat mi je rekla, kako vesela da je, ker se tradicija kmetovanja nadaljuje in mladi tako pridno obnavljajo in gradijo domača poslopja in da ji je težko, kjer vidi kmetije nazadovati ali propadati.

Hvala vam, draga Žavcerjeva mati, za vse, kar ste dobrega storili za svojece, sosese in Šemprimozke cerkev. Bili ste vzgleden lik slovenske matere in takšno vas bomo ohranili v trajnem spominu. Naj vam večno pojo bori ob Dravi.

Ludvik Mori

GREGOR KNEZ 1909 - 1995

Letos 21. aprila je bil v Kotljah pogreb priljubljenega, daleč naokoli poznane Gregorja Kneza, po domače Kotnika na Brdinjah. Bil je kmet, delavec pri DESu, družbeni delavec in tudi tkalec. Iz konopljenega in lanenega prediva ter volne je tkal hodne prte, ruhe, tančično tkano in tudi raševino. Zdal bodo njegove statve samevale. Kadarkoli jih bomo pogledali, se bomo spomnili na pokojnega Gregorja, ki je znal z njimi narediti prava čuda.

Rajni Gregor je bil rojen leta 1909 pri Spodnjem Kotniku v Razborju. Ženo Julijano, rojeno leta 1913 v Golavabuki nad Šmartnem pri Slovenjem Gradcu, sta se spoznala pri Kotniku na Brdinjah, kjer je bila za rejenko. Leta 1934 sta se poročila. Pred enajstimi leti sta praznovala zlato poroko, lani pa že biserno, kar je pomenilo šestdeset let skupnega življenja in ljubezni polnega zakona. Ob tem praznovanju smo bili nanju ponosni vsi, ne samo Hotuljci pač pa vsa ravenska občina.

Kljub temu, da je bil rajni Gregor redno zaposlen, je utegnil še doma kmetovati. Razen tega je še vedno našel čas

za dobro knjigo in razne časopise. Tudi Viharnik je rad prebral. Ko se je vmlil iz partizanstva, je postal dober odbornik krajevnega ljudskega odbora v Kotljah, član odbora za elektrifikacijo Kotelj, odbora za postavitev zadržnega doma v Kotljah, več let pa je bil tudi član upravnega odbora kmetijske zadruge v Kotljah. Elektrifikacijo in gradnjo zadržnega doma je takrat vodil Prežihov Voranc, s katerim sta se tudi dobro razumela.

Gregor Knez je bil značajan mož. Ljudje so ga izredno spoštovali in imeli radi. Vpraševali so ga za razne nasvete in se jih tudi držali. Preudarnost, zanesljivost, prijaznost, gostoljubnost, poštenost in razgledanost so bile njegove vrline. Bil je dober šalivec in dovtipnež in kamorkoli je prišel, je prinesel s seboj smeh, šale in veselje. Zato ni smel manjkati, ne na ohceti, ne na steljnjah in ne na drugačnih domačih prireditvah.

Do so rajnega Gregorja Kneza vsi radi imeli in ga spoštovali, najlepše izpričuje njegov pogreb, na katerem je bilo veliko število žalujočih svojcev, sorodnikov, sosedov, bivših sodelavcev, znancev in prijateljev. Vsi ga bodo pogrešali. Veliko mu je pomagala v času njegove boleznij njegova sosedka Rozika, tako, da čutimo vsi, ki smo imeli pokojnega Gregorja radi, do nje izredno hvaležnost.

Rok Gorenšek

VIHARNIK izdaja Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, p.o. Uredniški odbor: Ida Robnik, Majda Klemenšek in Gorazd Mlinšek, Urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek. Tehnični urednik: Bruno Žnidaršič. Naklada: 1900 izvodov. Tisk in dovršitev: CODA PRESS, Maribor, 1995.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

ELIZABETA KAMNIK "LADINIKOVA BETA" 1903 - 1995

11. aprila 1995 smo se na hotuljskem pokopališču poslovili od naše hotuljske rojakinje Elizabete Kamnik, po domače Mlinaričeve ali Ladinikove Bete z Brdinj. Po smrti moža, Simona Kamnika, je Ladinikovo prodala in se s sinom Emilom preselila v Maribor, kjer je preživela poslednjih dvaintrideset let.

Rajna Elizabeta je bila živahna, zgovorna, odločna in podjetna ženska. Zlepa se ni česa ustrašila. Vse, česar koli se je lotila, ji je uspelo. Takšna je bila v Kotljah in tudi pozneje v Mariboru. Že čez osemdeset let stara je uspešno vodila upokojni dom v Mariboru. Nad osemdeset let stara je vedno šla na ples v dom upokojencev. Tam je plesala vso noč, tako je v svojem poslovnem pismu oziroma govoru sama zapisala.

Kako obupno zaostalo življenje je bilo v predvojni Jugoslaviji in stopnja izobrazbe na tako nizkem nivoju, se najbolje vidi po tem, da po končani osnovni šoli, stari štirinajst do dvajset let nismo znali

jesti z jedilnim priborom, niti se nismo znali obnašati v družbi. Rajna Elizabeta in njen mož sta nas zbrala, nam skuhalo slavnostno kosilo ali večerjo ter nas učila jesti z nožem in vilicami. Poučevala sta nas o bontonu in pravilnem obnašanju. Za njen poduk sem pokojni Elizabeti še danes hvaležen in se je zaradi tega mnogokrat spominim. Vso dolgo življenje je bila Elizabeta cerkvena in zborovska pevka. V Kotljah je bila tudi aktivna gasilka. Nobena veselica ali gasilska prireditev ni minila brez njene pomoči in dela. Rajne Bete se bomo spominjali kot ženske, ki si je v življenju postavila določen cilj in ga s svojo energijo tudi dosegla.

V Mariboru je bila dolgo časa uspešna prodajalka v kiosku. Doma je, čez osemdeset let stara, šivala predpasnike in modrčke za prodajo. Kakor je sama zapisala, je naredila čez tisoč modrčkov. Zadnjih pet let je bila na žalost prikovana na posteljo.

Draga Beta, hvala za vse, kar ste v svojem življenju dobrega in lepega storili. To je vaš najlepši, neuničljivi in neminljivi spomenik.

Počivajte v miru!

Rok Gorenšek

MARIJA NAVOTNIK p. d. Brezovnica na Selah-Vrheh, 1919 - 1995

kmetiji dela nikoli ni zmanjkalo. Poleg sina Petra, ki ga je rodila pred zakonom, je Brezovniku rodila sina Hinka in hčerko Ančko, pri kateri je do smrti tudi živela.

Življenje rajne Brezovnice - Hribrske Micke je bilo značilno življenje naše slovenske, koroške kmečke matere in žene ter gospodinje. Mož, otroci, gospodinjstvo in gospodarstvo! Delo in trpljenje od jutra do večera, poleti in pozimi! Kljub temu je bila vedno dobre volje, vesela in zgovorna. Kadarkoli je utegnila, se je razvedrila. Dobra gospodinja je bila, predvsem so ji dobro uspevali prašiči. Tako je bila pridna, da je takrat, ko je bilo pri Brezovniku najtežje, preživljala in spravljala h kruhu kar tri družine.

Naše rajne Brezovske Micke se bomo vsi spominjali, ki smo jo poznali. Ohranili jo bomo v svojem spominu, takšno, kakršna je vso življenje bila: vedra nasmejana in zgovorna - prava koroška mati in gospodinja.

Rok Gorenšek

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi
dragega sina, brata in strica

RAJKA VEČJA iz Kozjaka pri Mislinji

se vsem, ki so ga spremljali na vse prerani zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in darovali za svete maše, najlepše

zahvaljujemo. Prav lepa hvala vsem sosedom in sorodnikom, ki so nam kakorkoli pomagali v najhujših trenutkih ter izrazili sožalje. Iskrena hvala kolektivu Nama Slovenj Gradec, sodelavcem Marketa in Katice, Gasilskemu društvu Dolič za častno stražo in za spremstvo na pogreb, gasilec sosednjih gasilskih društev, lovcev lovske družine Dolič, pihalnemu orkestru Slovenj Gradec, Janiju Repniku za zaigrano "Tišino" ter cerkvenim pevcem iz Doliča za zapete žalostinke. Hvala tudi govornikom za besede slovesa pred domom in pred odprtim grobom in g. dekanu Tinetu Tajniku za pogrebni obred.

Žalujemo: mama in ata ter brata Viktor in Janez z družinama.

Oh, kako boli, boli,
ko ljube mame več med nami ni!

ZAHVALA

Ob nenadni in nepričakovani
izgubi naše ljube mame, bice
in prabice

MARIJE SLEMENIK Matijeve mame iz Šmartna

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali cvetje, vence in sveče in za svete maše, najlepše zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najhujših trenutkih, posebno pa Polančevim iz Šmartna, Potočnikom iz Pameč, Kotnikovim iz Starega trga, Vrčkovnikom iz Šmartna ter družini Lužnik in Zorman iz Golavabuke. Hvala gasilec GID Šmartno za spremstvo na pogreb, govornikom Radu Jeromlu in Jožetu Pritrzniku za ganljivo izrečene besede slovesa, g. župnika Francu Rataju in Jožetu Škorjancu za pogrebni obred, šmarškim pevcem za zapete žalostinke ter Robiju Puru iz Raven na Koroškem za zaigrano Tišino.

Žalujemo: hčerke Anica in Betka z družinama, Jana in sin Franc ter vnuki in pravnuki.

ZAHVALA

Oh, kako rada bi še živela
in z vami pesmico zapela,
devet sem vas otrok povila,
a zdaj za vedno sem se poslovila.

Nenadoma nas je zapustila
draga žena, mama, babica ter
prababica

MARIJA ANDREJČ Arnežnikova mama rojena 4. 10. 1912 - umrla 29. 3. 1995

Iskreno se zahvaljujemo prijateljem, sosedom, še posebno Petelanškovim, znancem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pisno in ustno izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter prinesli naši pokojni mami sveče. Hvala tudi vsem, ki ste darovali za svete maše.

Posebna zahvala govornikom g. Avgustu Holcu in g. Albertu Skarlovniku za ganljive besede ob slovesu ter g. dekanu Tinetu Tajniku za opravljen cerkveni pogrebni obred. Hvala tudi šminklavskim pevcem za lepo petje v cerkvi.

Žalujemo: mož Mihael, hčere Marija, Mihaela, Tilka in Vera ter sinovi Ivan, Adolf, Mirko in Vinko, vsi z družinama.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega sina
in brata

JOŽETA HOVNIKA 14. 2. 1952 - 19. 4. 1995 p.d. Pristovškemu Pepiju z Vrha

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, kjerkoli smo potrebovali pomoč. Posebej se zahvaljujemo vsem sosedom, posebej še sosedu Vodovniku, prijatelju Rdelu in Bobnarjevim. Hvala vsem pogrebnim, ki so našega Pepija v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Nikolaju Sabu in vsemu zdravniškemu osebju bolnišnice v Slovenjem Gradcu za zavzetost in skrb ob njegovi bolezni. Prav tako hvala g. Edu Turčniku in g. Župniku Gabrijelu Knezu za poslovljene besede in pogrebni obred.

Hvala tudi pevcem pevskega zbora "Ksaver Meško" za zapete žalostinke.

Žalujemo: mama, brata z družinama in teta Ana.

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je
zapustil naš dragi mož, oče,
dedi in brat

PAVLI OSOJNIK Vesekov oče z Ludranskega vrha Črna na Koroškem

Ob tem žalostnem dogodku se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti in mu darovali vence, cvetje, sveče ter darovali za svete maše. Hvala vsem, ki ste nam karkoli pomagali v tistih težkih trenutkih.

Iskrena hvala g. župniku Tonetu Vrsku za tolažilne besede in opravljeno pogrebni obred. Enaka hvala g. Alojzu Kremzerju za poslovljeni govor ter pevcem za zapete žalostinke. Zdravnikom in zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Slovenjem Gradcu ter dr. Ani Fajmut iz Črne prisrčna hvala za vso pomoč, ki jo je potreboval.

Žalujemo: žena Rozka, hčerki Dorka in Marjetka z družinama.

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskali na domu, ji darovali cvetje, sveče in svete maše ter jo pospremili na zadnji poti. Najlepša hvala g. Sekirnikovi za poslovljene besede na domu, g. Stanku Tovšaku za govor na grobu, pevcem za petje in g. kaplanu Žaklju za pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi dr. Arhovi in patronažni sestri g. Penškovi za posebno skrb v zadnjih dneh.

Najlepša hvala sosedom Zakeršnikovim za pomoč.

Žalujemo Turčnikovi

KOROŠKA ZADRUŽNA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA p.o.

SLOVENJ GRADEC, CELJSKA CESTA 7
TELEFON: 0602/42-341, 42-344, 43-193
TELEFAX: 0602/43-301

TOLAR
na
TOLAR

ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

OBRESTNE MERE ZA HRANILNE VLOGE OD 1. MAJA 1995 DALJE

Vloge	Na leto
Vloge na vpogled, tekoči in žiro računi	0 %
Depoziti nad 31 dni	5 %
Depoziti nad 61 dni	5,5 %
Depoziti nad 91 dni	6 %
Depoziti nad 181 dni	8 %
Depoziti nad 1 leto	10 %
Kratkoročna posojila za kmete, člane zadrug	18 %
Kratkoročna posojila za kmete, nečlane zadrug	22 %
Zakonska zamudna obrestna mera	24 %

FRANC STAKNE, ŽUPAN OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

Franc Stakne

Novoustanovljena občina Črna na Koroškem je del nekdanje občine Ravne na Koroškem. Zajema 51 % površine prejšnje občine. V tej velikosti je bila vse do leta 1959, potem pa so se organizirale komune oziroma večje občine. Po drugi svetovni vojni je imela občina Črna 4.500 prebivalcev, danes jih ima le 3.910. Po volitvah smo izvedli zakonito konstituiranje občinskega sveta in potem izvolili komisijo za razdelitev premoženja v bivši občini Ravne na Koroškem. Obravnavali smo seveda tudi druge probleme: gradnjo novega poslopja Ljubljanske banke ter možnosti odprtja hotela Planinka, ki je že dalj časa zaprt. Na sedmih sejah občinskega sveta smo največ časa porabili za sprejem statuta občine, ki je za začetek delovanja občine temeljni akt.

Občinska uprava šteje z županom vred pet ljudi. Potrebe in želje občanov pa bodo seveda enake kot v večjih občinah, kjer je zaposlenih tudi petnajst ali dvajset uslužbencev. V teh večjih občinah bodo del nalog opravljali plačani uslužbenci, pri nas pa se bodo s temi nalogami ukvarjali odbori, ki so posvetovalni organi občinskega sveta. Problem je tudi občinski proračun, ki ga morajo po zakonu sestaviti uslužbenci, ki so delali na proračunu bivše občine Ravne. Ker je površina naše občine velika, je potrebno vzdrževati veliko gozdnih in lokalnih cest. Na območju naše občine je 280 km gozdnih in 120 km lokalnih cest. Iz proračuna za leto 1995 smo plačali za pluzenje cest 12.000.000 SIT, za nadaljnje vzdrževanje pa bo potrebnih še nadaljnjih 6.000.000 SIT.

V vseh občinskih programih je na prvem mestu nadaljevanje rekonstrukcije ceste Črna - Šoštanj. Za naselje Podpeca, kjer živi približno tristo ljudi pa bo potrebno urediti telefonsko omrežje. To sta zaenkrat naši prednostni nalogi.

F. Jurač

NAŠ PLANET

Že zdavnaj, že zdavnaj
pred mnogimi leti,
so bili naši pradedje
s kulturo prežeti.

So zidali templje,
piramide gradili,
a kljub temu
niso narave ranili.

So zemljo ljubili,
jo v časti imeli
in vedno z naravo
so složno živeli.

Mi pa tovarne
brez filtrov gradimo,
in se že vsi
v smogu dušimo.

Kaj bomo mi
zanamcem pustili?
Žarčenje, smog in planet,
ki smo ga že skoraj ubili.

Marija Mrakič

ZAVAROVALNICA · MARIBOR d.d.

PODRUŽNICA ZA KOROŠKO
SLOVENJ GRADEC

FRANCETOVA 7, 62380 SLOVENJ GRADEC
TEL. 0602 41-591, 41-813, 41-881, 41-882, FAX 0602 41-814

PREDSTAVNIŠTVA

RADLJE, MARIBORSKA C. 7, TEL. 71-091, FAX 71-942

RAVNE, PREŽIHOVA C. 24, TEL. 21-346

DRAVOGRAD, MARIBORSKA C. 60, TEL. 84-079
IN PISARNE V

MEŽICI, PARTIZANSKA C. 1, TEL. 35-250

MISLINJI, ŠENTLENART 42, TEL. 55-042

(V PROSTORIH HKS MISLINJA)

ČRNI, CENTER (NAD AVTOBUSNO POSTAJO)

KASKO ZAVAROVANJE BREZ DOPLAČILA ZA KRAJO!

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO EN DAN NESREČEN.
NE PUSTITE SE PRESENETITI!**

**ZAVAROVALNICA Z NAJDALJŠO TRADICIJO
IN NAJVEČ ZAVAROVANCI NA KOROŠKEM.**

**ŽIVLJENJE GRE NAPREJ,
IN MI Z VAMI**

KLUB UPKOJENIH KOROŠKIH GOZDARJEV

vabi

v petek, 16. junija 1995, ob 10. uri na

TRETJE SREČANJE,

ki bo, prav tako kot prejšnja leta, ob Ivarčkem jezeru v Kotljah. Predlani vas je prišlo dvestotridaset, lani dvestopetdeset, letos vas pričakujemo tristo. Naj mine en vaš letošnji dan brez vsakdanjega dela in skrbi; med lepimi spomini na srečanje boste vse to z lahkoto zmogli naslednjega dne. V našem sedanjem času je vsako srečanje s prijatelji iz leta v leto večja sreča.

Na letošnjem upokojeniškem srečanju bo še posebej prijetno in prisrčno vzdušje, saj smo med nas povabili našo domačinko JERICO MRZEL. Pripravila nam je enourni zabavni in kulturni program, nekaj dobre volje bomo dodali sami in dan, ki ga bomo skupaj preživeli, bo nam še prehitro minil.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzelo Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Vaša skrb je, da hkrati s prijavo čim prej vplačate tisoč tolarjev po osebi, enemu od naslednjih poverjenikov: Jožici Šavc za upravo podjetja v Slovenjem Gradcu, Maksu Naberniku za obrat Gradnje v Slovenjem Gradcu, Ivanu Vavdiju za obrat Transport in servisi v Pamečah, Metodu Sekirniku za Gozdni obrat Slovenj Gradec, Faniki Pirtovšek za Gozdni obrat v Mislinji, Antonu Kremzerju za Gozdni obrat v Radljah, Ferdu Knezu za Gozdni obrat v Dravogradu, Alojzu Skrlavniku za Gozdni obrat na Ravnah in Alojzu Kremzerju za Gozdni obrat v Črni.

Vabimo torej vse, ki ste kadarkoli delali pri nas oziroma odšli v pokoj iz Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. S seboj povabite tudi vašo življenjsko družico oziroma družnika ali koga drugega (poročnih listov ne bomo zahtevali).

Na veselo svidenje!

Predsednik kluba:
Jože Logar